

ES PROBABLE QUE ES TRACTÉS D'UN AGRUPAMENT O D'UNA CONJUNCIÓ ASTRAL

L'Estel de Betlem: hipòtesi plausible



«L'Adoració dels Mags», de Giotto, de l'any 1304 va ser la primera representació de l'Estel de Betlem amb cua.

En la cultura cristiana hi ha la creença, basada en l'evangeli de Mateu, que un estel va guiar tres reis mags a adorar el Messies nou-nat. Aquesta tradició és l'origen de la festivitat de l'Epifania, la diada més esperada per la quitxalla, que commemora els presents que els Reis van oferir a l'infant Jesús. Però quin tipus de visió van tenir els Mags? Va ser una supernova, com va dir Johannes Kepler? Va ser un gran cometa? D'acord amb l'article que publica aquesta setmana a *Catalunya Cristiana* l'astrònom Jaume Sacasas, és més probable que es tractés d'un agrupament o d'una conjunció astral.

P 3-4

Nova campanya de Càritas

«Què fas amb el teu germà?» Amb aquesta pregunta interpel·ladora, Càritas espanyola ha llançat la campanya institucional 2014-2015 i que fins a l'any 2017 es desenvoluparà en diferents etapes sota el lema general «Estima i viu la justícia». Durant aquest primer període de la campanya, l'objectiu se centrarà en les persones més vulnerables i la pèrdua dels seus drets, que han donat lloc a nous rostres de pobres. P 7

Primera biografia del bisbe Joan Carrera

El proper 8 de gener, a les 19.30 h, es presenta la primera biografia del bisbe auxiliar de Barcelona Joan Carrera. *Un bisbe del poble* (Editorial Mediterrània) és un llibre escrit per Joaquim Ferrer i Francesc Teruel que vol contribuir a fer conèixer la personalitat, el pensament i les accions d'aquest bisbe estimat per molts i recordat amb enyor. P 21

Sumari

- 5 El Papa, mediador entre Cuba i els Estats Units
- 22 Poesia catalana de temàtica religiosa en un volum
- 24 Presentat el llibre «Els franciscans a Catalunya»
- 25 Jornades Internacionals sobre Patrimoni Sacre
- 27 El món del voluntariat cristià i les presons

Editorial

Cuba i Francesc

Recentment el nostre setmanari (CC n. 1837 - 7/12/2014) definia en portada el papa Francesc com a «líder mundial»; parlàvem de la seva lúcida compareixença davant del Parlament Europeu, a Estrasburg, del seu col·loqui incisiu amb cardenals i arquebisbes de grans ciutats d'arreu del món que s'havien reunit en el Congrés Pastoral de Barcelona i del seu viatge valent i dialoquant a Turquia, país on els cristians són minoria. No podíem imaginar que, pocs dies després, saltaria la notícia del restabliment de relacions diplomàtiques entre EUA i Cuba, després de mig segle d'hostilitats, i que tant el president Barack Obama com el general Raúl Castro posarien en relleu el paper decisiu del Papa en fer de mitjancer en aquest llarg conflicte. Les converses s'han portat en absolut secret, durant un any, sense que res en transcendís. El Sant Pare havia enviat fa mesos cartes al president nord-americà i al líder cubà demanant-los que resolguessin «qüestions humanitàries d'interès comú, inclosa la situació de certs presos». A les cartes, el Papa també animava els dos països a reparar la seva tensa relació de tants anys. Després, quan tots els mitjans se n'han fet ressò, el Bisbe de Roma s'ha mostrat humil i solament ha fet al·lusions públiques al procés en lloar la tasca dels diplomàtics que fan petites passes cap a la pacificació.

Ha quedat palès que Francesc, a més d'exercir de vicari de Pere amb un estil particularment proper i evangèlic, és també un hàbil diplomàtic —una diplomàcia basada en el diàleg sincer i en l'encontre— capaç de posar tots els mitjans legítims per aconseguir una fructuosa mediació política amb repercussió mundial. El secretari d'Estat, Pietro Parolin, en una homilia adreçada a empresaris italians ha assegurat que la Doctrina Social de l'Església —basada en l'Evangeli— «es rejoveneix cada dia». Sens dubte en aquest procés d'aproximació entre EUA i Cuba hi ha contribuït el fet que l'actual Bisbe de Roma sigui un argentí amb un gran coneixement no sols de Llatinoamèrica, sinó de tot el continent de l'esperança.

Als anys seixanta el cantant argentí Luis Aguilé (Buenos Aires, 1936-Madrid, 2009), en la que fou la seva cançó més popular, deia sobre Cuba: «*Una triste tormenta te está azotando sin descansar / pero el sol de tus hijos pronto la calma te hará alcanzar.*» La cançó esdevindria una mena d'himne patriòtic de molts dels cubans exiliats a Miami. Aguilé no podia imaginar que el principi de la bonança de l'illa vindria de la mà d'un paísà seu que de provincial dels jesuïtes va passar a arquebisbe de Buenos Aires i d'aquesta seu a la de Pere.

Un nou llindar



Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

La llum que hem de deixar entrar

Som Invitats a alçar-nos i a deixar entrar la llum. La Paraula de Déu ens diu que «des d'ara, per l'evangeli, tots els pobles, en Jesucrist, tenen part en la mateixa herència, formen un mateix cos i comparteixen la mateixa promesa». Això pot ser real entre nosaltres quan les comunitats cristianes escampades per tota la terra són llocs oberts, espais de fraternitat, signes de confiança i d'esperança, manifestació de l'amor de Déu pel seu poble.

Amb aquest plantejament cristià, la vida humana rep una nova llum que és el Déu revelat en Jesucrist, el qual, fent-se home com nosaltres, ha assumit la nostra història i li ha donat una dimensió nova i definitiva. Hi ha un detall important: l'accés a Déu només és possible quan tendim ponts perquè es té un cor reconciliat, capaç d'obrir-se i donar-se per amor, un cor amarat de tendresa que és font de comunió entre les persones i comprensió entre pobles.

Tant en l'àmbit personal com en el social, la manifestació de Déu en Jesús, la seva «epifania», suscita un moviment lluminós imprevisible per a nosaltres perquè és iniciativa seva. La nostra resposta ha de ser generosa i la nostra recerca confiada. L'exercici de l'autoritat i qualsevol responsabilitat, quan no és servei, sempre viu de la sospita i de l'engany, busca l'exclusió perquè l'altre és una amenaça. Al contrari, els qui busquen Déu sincerament estan capacitats per admirar i interpretar els signes dels temps fins a trobar una llum diferent, definitiva.

L'opció de Déu és clara perquè torna a entrar en escena el «pessebre». De nou, ens trobem davant d'aquesta icona inconfusible d'una presència que és «epifania» entre els més senzills i necessitats de tots els estrats socials, també entre els qui, essent rics, s'han fet pobres perquè han descobert en Jesús la humil revelació de la veritat. Jesucrist, llum del món, hi és per il·luminar-nos a tots i convertir-nos en un reflex resplendent de la seva llum, que és amor, pau i solidaritat. Potser aquest és l'únic «evangeli» que molts tindran la possibilitat de llegir.

L'efemèride de la setmana

Dia 7 de gener del 1833: neix a Tremp sant Josep Manyanet i Vives, fundador dels Fills de la Sagrada Família i de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret.



Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Eloi Aran, Pilarín Bayés, Coloma Boada, Carme Borbonès, Agustí Codinach, Clara Fernández, Francesc Gamissans, Josep Gil, Jaume González, Joan Guiteras, Miquel A. Llauger, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Josep Rius-Camps, Francesc Roig, Jaume Sacasas, Jordi Sánchez, Peio Sánchez, Lluís Serra, Joan Soler, Sebastià Taltavull, Joan M.

Vernet, Joan Viñas, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat

(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra.

C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per



Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €



El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Què va guiar els Reis Mags?

L'Estel de Betlem: entre la llegenda i la ciència



Jaume Sacasas i Domènech
Divulgador
d'astronomia
Agrupació
Astronòmica de
Sabadell

En la cultura cristiana hi ha la creença, basada en l'evangeli de Mateu, que un estel va guiar tres reis mags a adorar el Messies nou-nat. Aquesta tradició és l'origen de la festivitat de l'Epifania, la diada més esperada per la quitxalla, que rememora els presents que els Reis van oferir a l'infant Jesús.

Encara que habitualment aquest estel es representa amb cua —els nostres pessebres en són un exemple— aquesta iconografia és relativament recent. En realitat no es té cap referència fidedigna sobre quina mena de fenomen celest va impulsar aquells personatges a posar-se en camí. Això no obstant, com en altres casos de relats bíblics, la ciència, en aquest cas l'astronomia, ve a ajudar a esbrinar què hi ha de versemblant en la referència de Mateu. Són diverses les hipòtesis que pretenen trobar una explicació científica d'aquest fenomen aparentment sobrenatural, com la visió del planeta Venus, d'un cometa, d'una supernova, d'una pluja d'estels, d'una aurora boreal, d'una conjunció planetària o... d'un ovni.

Mites i llegendes

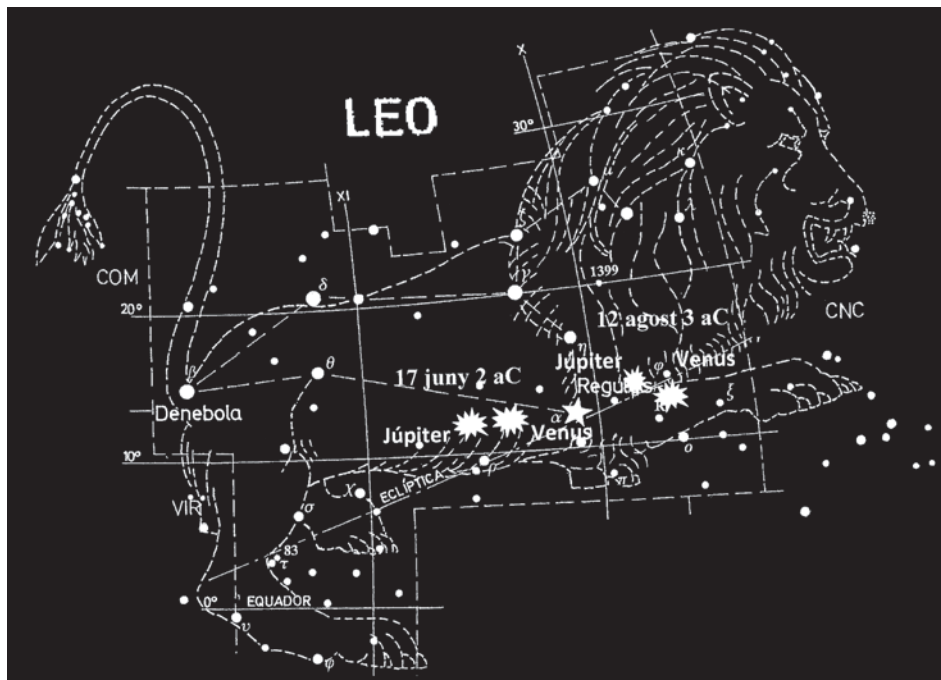
Per centrar-nos en la temàtica que ens ocupa recorrerem a la cultura occidental, originària del judeocristianisme. És obvi que les Sagrades Escripures estan redactades en uns termes més aviat simbòlics per fer-les comprensibles a la gent de l'època, però les versions que ens arriben han passat per diverses vicissituds de traducció. La versió que es va difondre per Occident va ser a partir de la grega, que havia estat traduïda de l'hebreu, amb l'inconvenient de les limitacions de vocabulari i gramaticals pròpies d'aquesta llengua.

Sobretot des de mitjan segle passat s'han incrementat les investigacions que busquen un rigor científic als relats bíblics o de tradició popular. La moderna tecnologia analítica, molta de la qual deriva d'aplicacions astronòmiques i astronàutiques, permet anar-se apropant a la veritat. Aquest és el cas de l'Estel de Betlem.

És curiós que si va constituir un fenomen tan destacat només consti a la crònica de Mateu. Això no obstant, aquesta breu referència ha estat prou perquè se n'hagi fet tota una simbologia hagigràfica, per a delit de pessebristes i infants. De totes maneres, al text hi ha una incongruència: l'Evangeli diu que uns reis d'Orient van veure l'Estel a l'orient. Això és impossible, ja que si prenem com a referència l'Orient Mitjà, Betlem es troba a l'oest i, suposant que els reis fossin de Pèrsia, Babilònia o l'Afganistan, es trobarien a l'est de la regió. En canvi, l'Estel l'haurien perce-



Adoració dels Reis Mags. Le Boutellier. Segle XV. Catedral de Nôtre Dame, París.



Conjuncions de Júpiter i Venus a Leo. Gràfic de Jaume Sacasas adaptat de *Les étoiles et les curiosités du ciel*. (1896). Camille Flammarion.

but en direcció occident, mai a l'est. Pot ser un dels molts convencionalismes que hi ha a la Bíblia.

No obstant això, segons unes investigacions realitzades l'any 2012 podria ser que els Mags fossin originaris de Tartessos —l'actual Andalusia— per la qual cosa seria plausible que tanmateix l'Estel —o fenomen celeste extraordinari— el veiessin en direcció orient. No seria el cas si provinguessin de Pèrsia, ja que Palestina es troba a l'occident d'aquell país.

Un senyal al cel

Si hagués estat un fenomen d'ampli abast hi hauria cròniques alienes als esdeveniments que en farien esment, però ni islàmics ni xinesos l'esmenten.

Fa uns 2.000 anys es van produir tres conjuncions triples. Només falta refondre les dades històriques amb les astronòmiques i ja es tindrà la solució

Cal tenir en compte que aquestes cultures eren grans estudiosos del firmament en el seu context científic, cas que no era el dels jueus, ja que no estaven especialment interessats en l'estudi del cel, sinó en la forma com Déu s'hi representava. Podia ser d'abast local, però tot i així, pel fet de raure en l'àmbit del món musulmà, hauria d'haver-hi hagut alguna referència. El fet és que tan sols aquests tres Reis màgics van ser les úniques persones que van saber interpretar la visió.

Però qui podien ser aquests personatges tan egregis? L'Evangeli no especifica quants eren, i si popularment es fa referència a tres és a causa dels tres obsequis (algunes referències primitives esmenten fins a dotze personatges!). Si a un se'l representa de raça negra és perquè en tradició posterior van ser representats com a reis d'Àrabia, Pèrsia i Àfrica. Els noms de Baltasar, Melcior i Gaspar no apareixen fins al segle VI.

D'altra banda, el qualificatiu de *mags* no ha de ser pres literalment. Fossin el que fossin la qüestió és que presumptament van veure un senyal al cel i el van interpretar com el naixement del Messies, ja que així ho anunciaven les profecies jueves. El seu origen podria ser Babilònia, ja que era una zona molt poblada per refugiats jueus, i un cop van veure el senyal es van encaminar cap a Jerusalem a preguntar a Herodes què en sabia del naixement del «Rei dels jueus», el qual, per la seva part, no en tenia coneixement i va haver-ho de consultar als seus astròlegs.

Per datar històricament el Naixement només tenim la referència que Jesús va néixer «en els dies del rei Herodes», fa més de 2.000 anys, i si Josep i Maria anaven a Jerusalem era per l'empadronament ordenat pels romans. Segons l'Església cristiana,

l'empadronament va tenir lloc el 8 aC. El 6 aC hi va haver un empadronament que va coincidir amb un nou estel a la constel·lació del Capricorn.

Sabem que Herodes va esclafar una rebel·lió dels rabins el 9 de gener de l'1 aC durant un eclipsi de Lluna i va morir unes setmanes més tard. També hi va haver un eclipsi de Lluna el 4 aC que se'l podria relacionar amb Herodes, però la cronologia històrica no lliga. Si abans va ordenar la matança dels nens més petits de dos anys vol dir que Jesús podia néixer dintre aquest període de temps, i el Reis l'haurien visitat temps després.

Naturalesa del fenomen

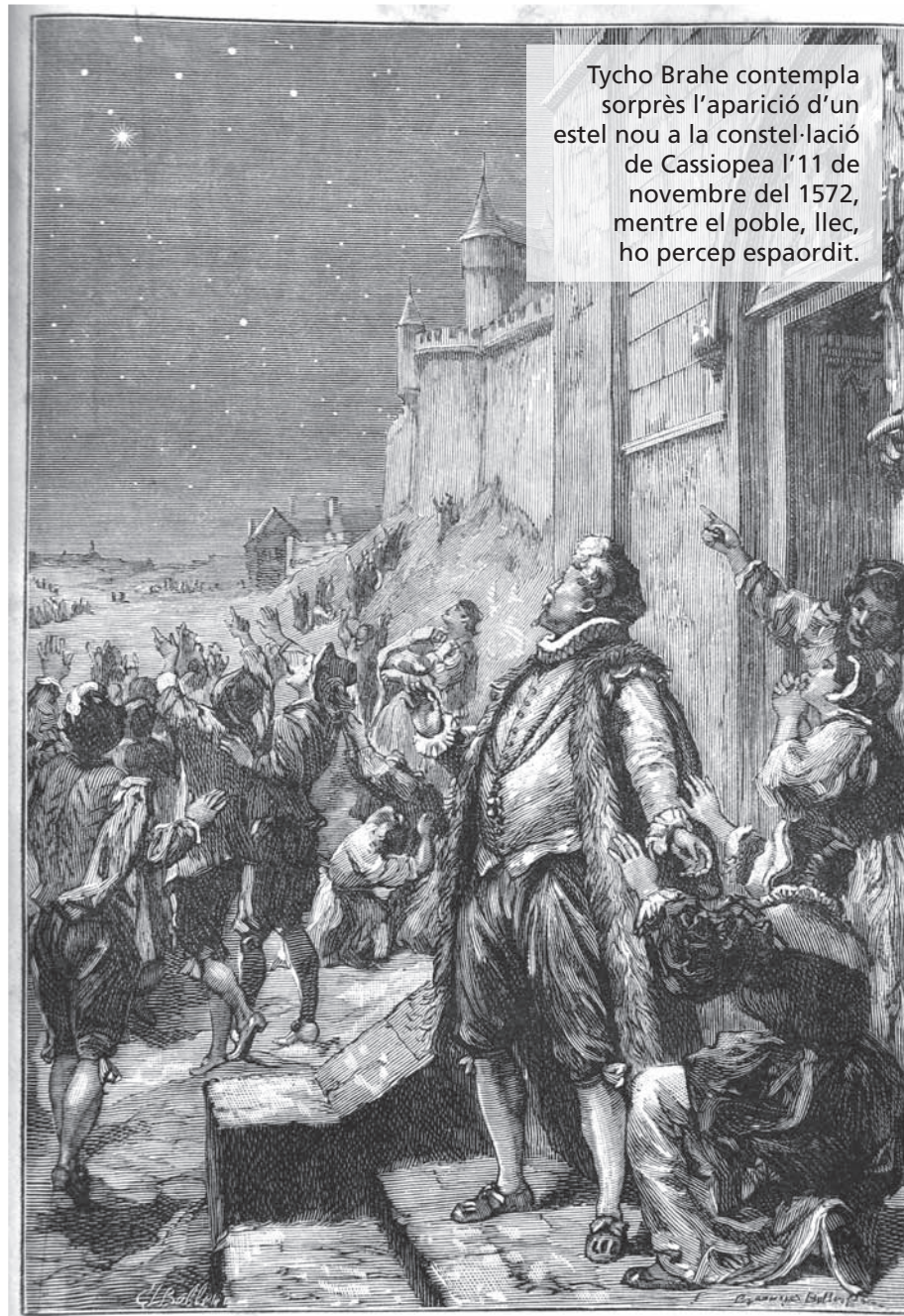
Quin tipus de visió van tenir els Mags? Mateu parla d'un «estel», però tornem a topar amb la traducció, ja que antigament es comparaven les divinitats i els reis amb un astre o estel que, al mateix temps, vol dir *llum*. I què podia ser per als jueus la vinguda del Messies sinó com la llum d'un estel? Per a les cultures ancestrals, tot fenomen celestial imprevist podia representar una interpretació astrològica, tot i que en aquella època els eclipsis eren perfectament previsibles i els sacerdots i governants, que volien fer creure que tenien poder per dominar el Sol i la Lluna, els utilitzaven com a arma persuasiva contra el poble.

Descartem de bell antuvi l'ovni o pretesa nau extraterrestre per la nul·la fiabilitat dels informes d'aquestes aparicions. Les aurores boreals i les pluges d'estels són fenòmens esporàdics sense significat astrològic, així com els planetes més brillants que cíclicament ocupen individualment una situació determinada al cel i, per tant, no representaria res d'anormal.

Hem vist el seu estel... Quina mena d'estel nouvingut pot arribar a ser tan lluminós perquè mereixi l'atenció d'uns personatges tan importants? Johannes Kepler (1571-1630) va estudiar una supernova —estrella extremament brillant d'aparició sobtada— que va aparèixer el 10 d'octubre de 1604. La visió d'aquell estel tan brillant el va fer suposar que l'Estel de Betlem hauria estat un element d'aquestes característiques.

En no conèixer en aquella època la constitució física i evolució de les estrelles, Kepler suposava que un nou estel sorgia de la conjunció de planetes i va calcular que el 6 aC n'hi va haver una formada per Júpiter, Mart i Saturn. Antigament alguns astròlegs creien que una conjunció planetària donava origen a un cometa, però en no aparèixer-ne cap el 1604, van haver de refer les seves deduccions. Pensem que el telescopi no es va descobrir fins a l'any 1609.

D'altra banda, hi pot haver errors



d'interpretació literària, i els cometes referenciats pels xinesos els anys 5 i 4 aC podrien ser noves, però són massa avançats respecte a l'època que estudiem perquè els puguem tenir en consideració.

L'element celeste que s'assembla més a l'estel amb cua dels pessebres és un cometa, però, recordem-ho, l'Evangeli no diu res de la cua estel·lar. La primera representació iconogràfica de l'Estel de Betlem apareix en la pintura d'Ambrosio de Bordone Giotto (1266-1337) *L'Adoració dels Mags*, de l'any 1304. L'artista el va pintar amb cua per influència de l'aparició del cometa *Halley*, el qual havia estat visible poc abans, el 1301. A partir de llavors la gran majoria de temes nadalencs apareixen amb un estel amb cua. Poc es podia imaginar el gran Giotto que la seva obra al cap de 710 anys encara portaria cua, i mai millor dit!

Basant-se amb aquesta suposició, caldria creure que el fenomen en qüestió podria ser un gran cometa, però aquesta possibilitat ha estat descartada. Dels cometes periòdics coneguts el més brillant és el *Halley*, i no sempre és

Si els textos evangèlics fan referència a uns pastors que estaven de nit al ras no podia ser hivern, com la tradició vol fer creure

prou espectacular. El *Halley* no podia ser, ja que a l'època atribuïda al naixement de Jesús no hi va ser.

Podria ser un gran cometa de llarg període o d'òrbita oberta, però per aquest motiu hauria aparegut en altres cròniques, tal com hi ha referències d'altres aparicions. Tampoc no és probable que la interpretació esotèrica del suposat cometa fos positiva, ja que aquests astres sempre han estat presos per portadors de mala astrugància.

El fet que es tractés d'un agrupament o d'una conjunció astral ja és més probable. Mitjançant el càlcul astronòmic es pot saber quins eclipsis i conjuncions

s'han produït i es produiran. D'aquesta forma s'ha trobat (els ordinadors faciliten molt la tasca) que fa uns 2.000 anys es van produir tres conjuncions triples. Només falta refondre les dades històriques amb les astronòmiques i ja es tindrà la solució. Malauradament no és tan fàcil ja que les dades històriques són molt incompletes, i el mateix problema que es dona en la interpretació dels textos bíblics es troba també aquí. Seguint la cronologia de les conjuncions, el 7 aC hi va haver una conjunció triple a la constel·lació dels Peixos de Mart, Júpiter i Saturn, però aquesta és una data massa avançada d'acord amb la història. El 12 d'agost del 3 aC va tenir lloc un conjunció entre Venus, Júpiter i Règulus. Curiosament hi pot haver una relació esotèrica entre aquests tres astres: Júpiter és el rei dels planetes, Règulus deriva de reial i és l'estrella principal de la constel·lació del Lleó, animal al qual s'atribueixen característiques de reialesa, i el Leo és el signe astrològic de Judea. Venus, per la seva part, és *Ishtar*, equivalent a la femineïtat i, per tant, relacionada amb el naixement.

Posteriorment, Júpiter i Règulus es van trobar en conjunció per tres vegades en un període relativament curt de temps; va ser el 14 de setembre del 3 aC, el 17 de febrer i el 8 de maig del 2 aC. Aquests agrupaments van ser al capvespre, o sigui en direcció oest, per la qual cosa estan d'acord amb la tradició. Aquestes triples conjuncions no es donen amb freqüència; les darreres van ser els anys 1979 i 1980 i les properes no seran fins al 2039.

La cosa no acaba aquí. El 17 de juny del mateix any 2 aC Venus i Júpiter van passar tan a prop l'un de l'altre que es van arribar a confondre amb un sol astre, per la qual cosa la llum barrejada dels dos podia ser notablement impressionant. Fins i tot, des de més al sud del país, podia tenir lloc una ocultació de Júpiter per part de Venus, cas raríssim. La darrera ocultació va ser l'any 1818 i la propera no serà fins al 2065.

Aquestes dates de l'any lliguen amb els textos evangèlics, ja que si fan referència a uns pastors que estaven de nit al ras no podia ser hivern, com la tradició vol fer creure. Segurament va ser en dates prèvies a la Pasqua jueva, ja que es manifesta que Jerusalem estava ple de gent i no hi havia allotjament disponible, per la qual cosa la Sagrada Família es va haver de refugiar en un estable de Betlem. El fet de commemorar el Naixement a finals d'any deriva de la celebració pagana del solstici d'hivern.

Veritat i llegenda

L'home sempre ha cregut veure senyals al cel, encara que moltes vegades han estat producte de la seva imaginació. Gairebé sempre, per no dir sempre, són fenòmens físics perfectament explicables, però el seu desconeixement fa que s'observin amb recel o temença, si no és que s'hi busquen interpretacions esotèriques. Com s'ha pogut veure, qualsevol intent de relacionar l'astronomia amb la història presenta un seguit de dificultats per encaixar els fets, però pot ser una ajuda important a l'hora d'autenticar llegendes i tradicions. Com se sap «darrere d'una llegenda sempre hi ha quelcom de veritat». Cal seguir investigant històricament i matemàticament.



El Papa, artífex del diàleg entre Cuba i els Estats Units

Obama agraeix a Francesc la seva col·laboració



AICA
Ciutat del Vaticà

El govern nord-americà i el president Barack Obama van reconèixer la mediació del papa Francesc per al restabliment de les relacions diplomàtiques entre Washington i l'Havana, que possibilitarà aixecar en part l'embargament econòmic, comercial i financer que afronta Cuba des del 1960.

L'administració nord-americana va donar a conèixer que el Bisbe de Roma va enviar al setembre un missatge als presidents Barack Obama i Raúl Castro en què els instava a posar fi al distanciament. Els contactes van prosseguir fins que el dimarts 16 de desembre tots dos presidents van mantenir una conversa telefònica.

A través d'un missatge televisiu des del Panamà, Obama va agrair l'exemple i l'ajuda del Pontífex: «Vull agrair al Vaticà, i especialment al papa Francesc, l'exemple moral del qual ha col·laborat a la millora de

El Papa es «complau vivament» per la decisió històrica dels governs dels Estats Units i de Cuba d'establir relacions diplomàtiques

les relacions entre Cuba i els Estats Units.»

La Casa Blanca va reconèixer que la carta papal «va donar un gran impuls per avançar» en les negociacions, alhora que va informar sobre la presència de representants del Vaticà en el procés.

La Secretaria d'Estat del Vaticà va donar a conèixer un comunicat minuts després de les conferències

dels presidents de tots dos països. En el text se subratllava que el Papa «es complau vivament per la decisió històrica dels governs dels Estats Units i de Cuba d'establir relacions diplomàtiques per tal de superar, per l'interès dels ciutadans, les dificultats que han marcat la seva història recent».

En el comunicat es destacava que, durant els darrers mesos, Francesc va escriure a tots dos mandataris convidant-los a resoldre qüestions humanitàries d'interès comú, com ara la situació dels detinguts, i desitjar que aquest diàleg sigui l'inici d'«una nova fase de les relacions entre totes dues parts».

El Vaticà va rebre a l'octubre les delegacions de tots dos països per oferir els seus bons oficis a favor d'un «diàleg constructiu sobre temes delicats».

La Secretaria d'Estat també va informar que continuarà treballant per augmentar les relacions bilaterals i afavorir el benestar dels ciutadans de tots dos països.

Completada la Comissió per a la Tutela dels Menors

AICA / Ciutat del Vaticà

El Papa ha nomenat nous membres de la Comissió per a la Tutela dels Menors, procedents de diferents indrets del món, perquè compti amb una àmplia representació de diferents cultures i situacions. Amb aquests nomenaments, la Comissió ja compta amb 17 membres.

Aquesta Comissió està presidida per l'arquebisbe de Boston, el cardinal Sean Patrick O'Malley, o.f.m., un dels vuit purpurats que el Pontífex va elegir per assessorar-lo en la reforma de la cúria romana. És una de les veus més destacades de l'Església en la lluita contra la pederàstia.

Un altre dels integrants d'aquest organisme és una víctima, la irlandesa Marie Collins, que va patir els abusos sexuals d'un sacerdot quan era petita. Aquesta dona, que ara té 66 anys, va explicar la seva història davant de 200 bisbes en un simposi que va organitzar el Vaticà a Roma el 2012.

Els altres membres són personalitats àmpliament qualificades i conegudes pel seu compromís amb aquest tema.

La propera sessió plenària de la Comissió tindrà lloc al Vaticà del 6 al 8 de febrer del 2015.

Continuant amb el compromís dels seus predecessors, i després d'haver sentit l'opinió de diversos cardenals, altres membres de l'episcopat i experts en la matèria, Francesc va decidir formar aquesta Comissió per a la Tutela dels Menors, el març del 2014, i va deixar clar que l'Església ha de considerar la protecció dels infants entre les seves principals prioritats.

Quan es va formar aquesta Comissió, el portaveu vaticà, el P. Federico Lombardi, va assenyalar que «en la certesa que l'Església ha de desenvolupar un paper crucial en aquest àmbit, i que mira al futur sense oblidar el passat, la Comissió adoptarà un enfocament múltiple per promoure la protecció dels menors, que inclourà l'educació per prevenir l'abús dels infants, les actuacions penals contra els delictes a menors, els deures i les responsabilitats civils i canòniques, el desenvolupament de les millors pràctiques que van ser identificades i desenvolupades en la societat en el seu conjunt».

Francesc prega per les víctimes dels darrers atemptats

ACI / Ciutat del Vaticà

El Papa va condemnar els atemptats perpetrats per terroristes musulmans al Iemen, Austràlia i el Pakistan. Al final de l'audiència general del dimecres 17 de desembre, Francesc va demanar «un moment de silenci» i tot seguit «un Pàrenostre per pregar plegats per les víctimes dels atacs inhumans. Que el Senyor aculli en la seva pau els difunts, reconforti els familiars i converteixi els cors dels violents que no s'aturen ni tan sols davant dels infants».

Església en sortida

Església en itinerància

Jordi
Sánchez
Torrens



Sortir és moure's, passar de dins a fora: caminar. L'Església ha de sortir sovint: sortir d'ella mateixa, sortir cap als altres, romandre en la itinerància i en el viatge permanent. Un dels accents del pontificat del papa Francesc és, precisament, aquest sortir a les perifèries, sortir de les zones de confort per anar a la recerca de l'altre; aventurar-se.

Homer, Hemingway o Marco Polo tracen recorreguts i distàncies que transformen l'interior.

La vida és un viatge comunitari; des de la travessa del poble d'Israel a l'Èxode fins als viatges dels primers apòstols passant per la mateixa vida de Jesús que comença a Betlem, viu a Natzaret i mor a Jerusalem. Viatges que

ens aboquen a un canvi interior; a una conversió.

Viatjar és obrir-se; és sortir; és acceptar les inclemències i les sorpreses; escoltar altres formes de veure la vida; escoltar-se un mateix, dialogar, observar i ser observat, contemplar. El viatge transcorre en la distància, ens des-centra, ens toca i no ens deixa indiferents, ens canvia; és arriscat.

L'actitud que promou el papa Francesc és la del viatger: anima a posar-se en marxa, a afrontar els temes tabús i a escoltar molt i molt (com s'ha vist en el Sínode de la Família).

Tot això amb poques maletes; potser amb una n'hi ha prou perquè l'Església sempre estigui en sortida.



Pelegrinatges 2015

Dissabte dia 17 de gener

Excursió a Vilanova i la Geltrú a la festa dels Tres Tombs

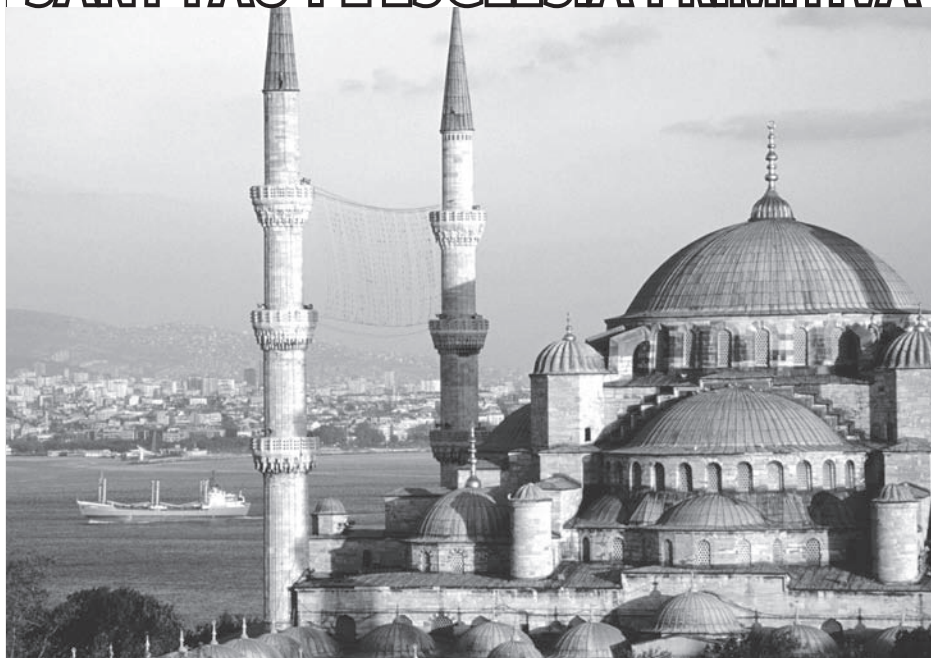
Assistència a l'ofici solemne del
Patró de la ciutat, Sant Antoni Abat

Dinar de germanor

Visita a la Vila

Per a més informació 934092770

SANT PAU I L'ESGLÉSIA PRIMITIVA



Del 9 al 16 de febrer de 2015

Pelegrinatge a TURQUIA organitzat per la basílica
de Santa Maria del Mar en col·laboració amb
el Club +Amics de Catalunya Cristiana, sota la
direcció espiritual de mossèn SALVADOR PIÉ
NINOT, rector de la basílica

MARÇ / **Roma i Assís:** Audiència papa Francesc

MARÇ / **Marroc** monumental

ABRIL / Setmana Santa / Pelegrinatge a
Santiago de Compostel·la i Fàtima

ABRIL / **Grècia:** Ruta de sant Pau

MAIG / **Uzbekistan:** La ruta de la seda

MAIG / **Roma:** Secrets del Vaticà

JUNY / Pelegrinatge a **Terra Santa**

JUNY / **Nord d'Itàlia:** Ruta de Joan XXIII

JULIOL / **Canadà:** Costa del Pacífic

JULIOL / **Castella:** Ruta de santa Teresa d'Àvila

AGOST / **Armènia i Geòrgia:** Cristianisme al Caucas

AGOST / **Etiòpia:** Ètnies, cristians i tribus del sud

AGOST / **Terra Santa i Petra**

SETEMBRE / **Indoxina:** Vietnam i temples d'Ankgor

OCTUBRE / **Turquia:** Ruta de sant Pau

OCTUBRE / **Japó:** Gran imperi d'Orient

NOVEMBRE / **Pèrsia:** Ruta bíblica

DESEMBRE / Llums de Nadal a **Nova York**

DESEMBRE / Pelegrinatge a **Terra Santa**

Madrid

«Què fas amb el teu germà?»

Inici de la campanya institucional de Càritas 2014-2015

Redacció
Madrid

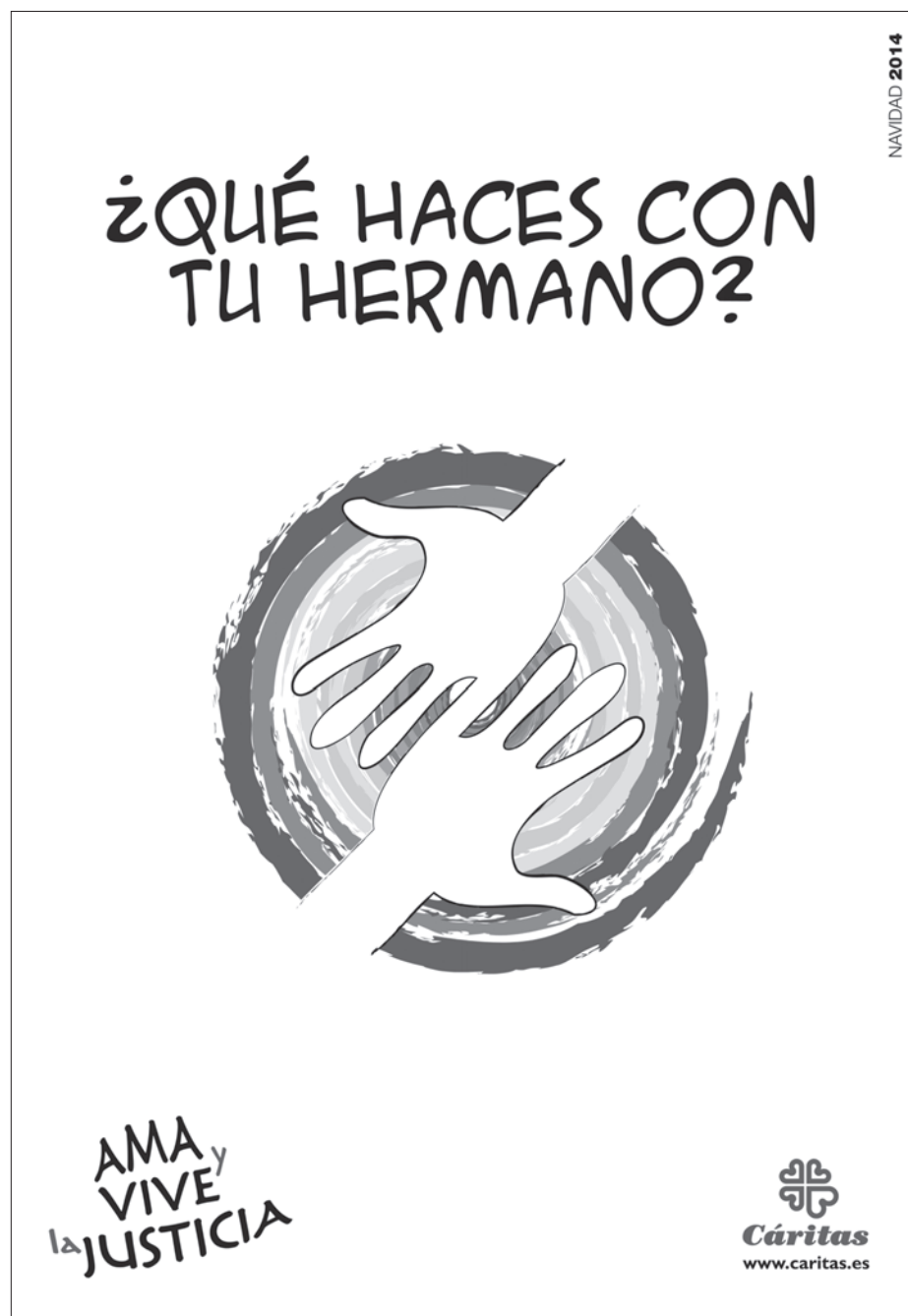
«Què fas amb el teu germà?» Amb aquesta pregunta interpel·ladora, Càritas espanyola ha llançat la seva campanya de Nadal 2014, que marca el començament de la campanya institucional 2014-2015 i que fins a l'any 2017 es desenvoluparà en diverses etapes sota el lema general «Estima i viu la justícia».

Durant aquest primer període de la campanya, en què el segon moment d'impacte serà el Dia de la caritat, al juny, l'objectiu se centrarà en les persones més vulnerables i la pèrdua dels seus drets, que han donat lloc a nous rostres de pobresa. Amb la pregunta, Càritas pretén suscitar la reflexió sobre qui és realment l'altre, qui és la persona per a nosaltres, quina és la seva dignitat i com acompanyar i cuidar el que està en situació de necessitat o de desavantatge social.

La nova campanya institucional de Càritas és una invitació a construir una fraternitat compromesa, que té l'arrel en la condició comuna de ser membres d'una sola família humana, amb la mateixa dignitat i drets.

Segons Eva San Martín, responsable de la campanya, «no es tracta tant de formular un judici sobre les nostres actituds com de llançar una crida urgent que ens interpel·li i ens rescata de ser còmplices de la indolència; és una crida a viure abocats a la realitat que vivim, en la de les persones que veuen retallats els seus drets cada dia i que busca commoure'ns i moure'ns davant de les injustícies quotidianes d'un estil de vida còmode i superficial».

En continuïtat amb les edicions anteriors, l'objectiu d'aquesta campanya



institucional és sensibilitzar en els valors de Càritas a través d'un ampli repertori de materials de sensibilització, així com dinamitzar els projectes i àmbits de l'acció de la institució.

Sota el lema «estima i viu la justícia», amb la campanya s'enceta un camí cap a les fonts, explica Eva San Martín, «a les arrels de la nostra essència i identitat, per recordar-les, actuar en conseqüència, ser presència activa i un referent en valors a la societat, especialment en aquest temps en què les persones semblen haver perdut valor».

Càritas vol posar en relleu que cadascú és guardià del seu germà, guardià dels seus drets. Com s'indica a la guia de la campanya, «sense els drets humans no podem obrir la porta a un orde civil d'acord amb la dignitat humana. Tots som guardians de la veritat, de la llibertat, de la justícia, de l'amor».

Després de la primera fase de la campanya, durant el segon període (2015-2016) el lema serà «Practica la justícia». Des de Càritas es posarà l'accent en la pràctica de la justícia i dels drets, en l'acció directa transformadora i en la denúncia profètica.

«Cridats a ser en comú» serà la idea central del darrer període de la campanya (2016-2017), amb l'objectiu posat en la comunitat, el compromís i la participació. Els continguts desenvoluparan la proposta que l'amor transcendeix, supera la justícia, es fa comunitat i construeix comunitat. Una comunitat que es posa en marxa, a contra corrent, que dona testimoni de la seva fe amb les obres, amb la seva manera de ser i de fer. Una comunitat que és sal i llum.

És una crida a viure abocats a la realitat que vivim, en la de les persones que veuen retallats els seus drets cada dia i que busca commoure'ns i moure'ns



Jornada del Catequista Natiu

Redacció / Madrid

L'Institut Espanyol de Missions Estrangeres (IEME) inicia la campanya de catequistes nadius 2015 amb el lema «Catequistes, joiosos d'anunciar l'Evangelí». Com és tradicional, la campanya se celebra el 6 de gener, dia del Catequista Natiu.

Amb aquesta jornada es pretén celebrar l'Epifania com a festa missionera que provoca el desig i el goig d'anunciar Crist; convidar les comunitats cristianes a reflexionar i a prendre consciència de la necessitat i de la importància de la formació i cooperació amb els líders, delegats o catequistes de les Esglésies en missió, i promoure l'animació missionera des de l'actitud de «donar des de la nostra pobresa» per viure amb profunditat la dimensió universal de la missió *ad gentes*.

Enguany, el lema recull la dimensió de l'alegria i l'esperança. Per això, des de l'IEME es destaca que «els líders cristians, delegats de la Paraula o catequistes de comunitats en missió s'ofereixen a les seves comunitats. Ells són un autèntic regal i do, que alegra no només la vida de les comunitats cristianes on viuen, sinó que són una esperança alegre per a l'anunci del Regne de Déu, especialment en llocs difícils». La campanya del 2015 posa els ulls a Àsia, a les comunitats de l'Església d'Isaan, al nord-est de Tailàndia. A la diòcesi d'Udon Thani un grup de líders cristians treballen per formar i enfortir les comunitats. Els sacerdots de l'IEME que hi són presents els acompanyen perquè continuïn tenint un do goiós i alegre en l'anunci de l'Evangelí.

Carta des de... / Togo

Trencant cadenes

L'harmattan ha arribat amb plena força i la pols del desert ho està envaint tot. Un polsim dens amaga el sol i el converteix en una esfera rogenca que queda lluny, massa lluny. Els arbres prenen el color de la terra, les plantes es moren i fins i tot el rostre dels infants canvia de color. Hi ha una certa tristesa. Ja fa mesos que no veig l'André, un jove que després de suspendre per segona vegada l'examen d'entrada a la universitat, ha patit una depressió amb alguns trastorns psicològics. Vaig a missa a un dels pobles i hi veig un dels seus veïns: «I l'André?» «S'ha tornat boig», em respon. «On és?» «El tenen lligat a casa seva. Acompanya-m'hi.»

Faig la pregunta absurda de saber si hi podrem arribar amb el cotxe. La resposta sempre és que sí. La realitat sempre és que no. Així que aparquem allà on el camí ens obliga i continuem a peu. Saludem la gent que ens trobem pel camí. Els més petits fugen en veure un blanc i la resta somriuen, estan recollint el blat de moro. Passa un home i no ens saluda. M'estranya. Penso que potser és algú d'una secta. S'estan tornant molt fanàtics i no volen saludar els catòlics. No sé pas quin evangeli deuen llegir. Pregunto al jove que m'acompanya i em diu que és l'oncle de l'André. No m'ha saludat perquè no vol que vagi a casa seva. Però no m'aturaré pas. Ja he après que no sempre es cau bé a tothom. Quan ens acostem a la casa sento uns crits. És l'André.

La imatge que em trobo em fa fereir. L'André, gairebé nu, està tancat



PER COL·LABORAR AMB JOAN SOLER
"la Caixa" 2100-0283-56-0101101287

en una de les cabanes de fang que composen la casa. Està brut i l'habitació fa molta pudor. Al mur hi han fet un forat. Un forat que serveix de lavabo i per on passa una immensa cadena de ferro que està lligada a un gran tronc. La cadena que lliga els peus de l'André. La cadena que li ha pres la llibertat. No havia vist mai ningú lligat a una cadena tan gran. I sento llàstima. L'André s'agita amb violència però em rep. «Ja sé qui ets», m'etziba. «Ets en Soler. Què vols?» «Venia a saludar-te. Feia temps que no sabia res de tu.» «Doncs, ja ho veus», em diu. «M'han lligat com un gos, com un esclau. Ja fa dos mesos. Per què? Tenen por de mi.»

«André, ja prens els medicaments que et van receptar?» La cara li canvia. Fa un gest per venir-me a colpejar, però la cadena l'atura. Sento odi en la seva cara. «Ah», em diu, «tu també et pen-

«Els pobres sempre tenen por de molestar. I potser tenen raó. En aquest nostre món d'avui els pobres molesten. Molesten els rics, però no han molestat mai Déu»

ses que estic malalt? Vés-te'n d'aquí. La teva pudor de blanc em molesta». La resta de la gent de la casa, que s'han acostat per veure què passa, s'escandalitza. «No», els dic, «no li prengueu també la llibertat d'expressar-se. Ho està passant molt malament.» La seva



Joan Soler
i Ribas

mare arriba plorant. «M'han acusat de bruixeria. Diuen que sóc jo que li he donat un mal esperit.» «Però com poden dir-te això? I els medicaments?» «*Mon Père*, ja se'ns van acabar. No et vam voler venir a molestar més, són massa cars i ja ens has ajudat prou.» Els pobres. Els pobres sempre tenen por de molestar. I potser tenen raó. En aquest nostre món d'avui els pobres molesten. Molesten els rics, però no han molestat mai Déu.

Estic parlant amb la mare i sento l'André que em crida. «Soler.» «Digue'm.» «Tu no ets pas un missioner.» «Per què?», li pregunto. «Digue'm què és un missioner», em diu ell. «Un missioner», li dic, «és

aquell que proclama als homes la bona notícia de Jesús.» «Doncs si em véns a portar una bona notícia, allibera'm.» «Ara no puc», li dic. «Ho veus», em respon, «no ets pas un missioner. Vés-te'n». I es posa a cantar. El cant diu: «Lligat amb aquestes cadenes, estic més a prop de tu a l'hort de les Oliveres, quan Jesús sap que ha de morir.» És realment colpidor. A fora parlo amb la seva mare. «*Mon Père*, podeu fer-hi res?» «Intentaré posar-me en contacte amb el centre de salut mental de les religioses.»

A partir d'aquí la història seria massa llarga, però la setmana passada, quan estava al despatx, vaig veure algú que s'aturava al portal, al costat de la carretera. Dubtava de si entrar o no entrar. Vaig reconèixer l'André i demanava al bon Déu que l'ajudés a fer el pas. Però finalment no va entrar. Uns quants dies després va passar la seva mare. El rostre li havia canviat, fins i tot amb l'harmattan, estava alegre. «*Mon Père*, va venir a saludar-vos l'André? Ja li han receptat els medicaments. L'André volia venir a agrair-vos que l'haguéssiu alliberat.» «Sí», li dic. «Va passar.» La mare em regala una gallina i se'n va contenta d'haver recuperat el seu fill.

L'André va passar sense passar. Però ja n'hi va haver prou. És normal que tingui vergonya d'entrar. Es pensa que potser li retraurà els seus insults. Però no ho farà pas. I jo sé que vindrà, i que quan entri al meu despatx l'abraçaré. I amb aquesta abraçada trencaré l'última cadena, la de la por que el paralitza. I serà el millor regal. Per a ell i per a mi.

Índia

Religioses per salvar prostitutes

Fides / Calcuta

Per a les religioses de l'Índia, l'Any de la Vida Consagrada significa un fort retorn a la dimensió contemplativa, però també un compromís actiu. Amb aquesta consciència, un grup de quatre religioses de Calcuta, de la Congregació de les Germanes de Maria Immaculada, deixen els hàbits durant la nit i van als prostíbuls de

la ciutat, on moltes noies es veuen obligades a exercir la prostitució o són esclavitzades per traficants sense escrúpols. El seu treball ha ajudat a salvar moltes noies. Aquesta feina, en benefici de les dones explotades i indefenses, explica sor Sharmi Souza, de la Congregació de Maria Immaculada «també és una resposta positiva al missatge de Francesc per a la Jornada Mundial de la Pau, que exigeix

lluitar contra les formes modernes d'esclavitud». «En una sola nit, hem rescatat 37 noies», diu, recordant que deu eren menors d'edat. Les germanes ofereixen suport i assistència a les dones, que després proporcionen informació a la policia per detenir els traficants. De vegades els agents es neguen a anar als bordells perquè són corruptes. En aquest cas, les religioses recorren als seus superiors.



«Fills estimats! Recordeu això que us dic: l'amor triomfarà! Sé que molts de vosaltres perdeu l'esperança perquè veieu al voltant molt de sofriment. El meu Fill m'envia novament per ajudar-vos. Seguiu-me perquè el triomf del meu cor és en nom de Déu. Gràcies per haver respost a la meua crida!»

Missatge de la Reina de la Pau, 2 de desembre del 2014

Subscripció bimestral gratuïta *Eco M^a Reina de la Pau*: «Amics de Medjugorje»
C/ Sant Ignasi, 26 - 1r - 08700 IGUALADA; Edició en castellà: C/ Mare de Déu dels Àngels, 32 - 08221 Terrassa (Barcelona)
Comandes llibres: hijosdemedjugorjeespana@gmail.com - Tel. 629 792 849 / 676 059 594
www.mensajerosdelareinadelapaz.org www.virgendemedjugorje.org

«Tots els cristians comuniquem l'Església»

José Gabriel Vera, director del Secretariat de la Comissió de Mitjans de Comunicació Social de la CEE

Rosa María Jané Chueca

Des del 2011 el sacerdot José Gabriel Vera és director del Secretariat de Mitjans de la Comissió Episcopal de la Conferència Episcopal Espanyola. Des de l'1 de gener es fa càrrec de les tasques de l'Oficina d'Informació. Fa poc Vera va estar a la Ciutat Comtal per participar en la VII Setmana Bíblica organitzada per l'Escola d'Animació Bíblica, on va formar part d'una taula rodona sobre *Comunicar Déu*.

Vostè és el director del Secretariat de la Comissió de MCS de la CEE i ara també s'encarregarà de l'Oficina d'Informació. Per què la comunicació de la CEE ha passat a una única direcció?

Moltes activitats tenen per a l'Església una doble dimensió: d'una banda la tècnica o professional i, de l'altra, la pastoral. Passa amb l'educació o amb l'activitat social de l'Església i passava el mateix amb la comunicació. Aquesta separació entre la dimensió pastoral de la comunicació, que està confiada a la Comissió de Mitjans de la CEE, i la dimensió pràctica o professional, de la qual s'encarrega l'Oficina de Premsa, és una separació que és visible també en l'estructura de la Santa Seu i en la d'altres conferències episcopals. Aquí ha semblat oportú unificar aquestes dues dimensions, cosa que ens permetrà ser més eficaços i promoure una comunicació més integral.

Com ha anat evolucionant la relació entre la CEE i els mitjans de comunicació?

Crec que en general, en l'actualitat, és una relació professional, realitzada per un bon equip de persones, al servei de la societat i de la pròpia institució. Però evidentment en la comunicació sempre es pot millorar, atendre millor els mitjans, ser més ràpids i al mateix temps, comprenent bé la institució en què es treballa i donant-la més a conèixer.

L'Església, en general, sap comunicar bé?

L'Església es dedica a la comunicació des de fa dos mil anys i bona part dels seus missatges, alguns d'essencials i altres de no tant, són ben coneguts i reconeguts per la societat. És veritat que en el context de la comunicació actual, tan ràpid, tan fragmentat, tan de titular, els representants de l'Església han de fer un esforç per fer-se visibles i significatius i d'això, sempre i tots, n'estem aprenent. D'altra banda, tots els cristians en qualsevol moment de la nostra vida, comuniquem l'Església, i cadascun de nosaltres ens hem de preguntar si, amb el que fem, amb el que diem, amb el que pensem, estem donant una imatge real del que l'Església és de veritat.

Com valora la figura del papa



Francesc des del punt de vista comunicatiu?

Un mestre. Realment està fent fàcil comunicar en l'ambient mediàtic que he descrit i crec que d'ell se'n pot aprendre molt. Claredat i concisió amb paraules i amb signes fent visible una coherència realment sòlida entre el que diu, el que fa i el que pensa. Aquesta coherència és el començament de la reputació de la qual el Papa està sent el principal promotor.

Quins reptes de comunicació té l'Església?

Els nostres reptes són comuns a les altres institucions tot i que amb algunes urgències pròpies. Són comunes perquè tots tenim el repte que la imatge que projectem es correspongui amb el que nosaltres som de veritat. L'Església és una institució que es dedica a l'anunci de la salvació de Déu, a la celebració de la fe cristiana (de manera especial en l'eucaristia i en la reconciliació) i a la vida de caritat i amor al proïsme. Quan no és això el que semblen podem dir que tenim un repte per a la nostra comunicació. Pel que fa a la urgència és màxima, perquè la comunicació és una crida urgent de Jesús als seus deixebles en el moment del comiat: «Aneu per tot el món i anuncieu la bona nova.»

Què és més necessari: tenir mitjans catòlics o que hi hagi periodistes catòlics en mitjans generalistes?

Totes dues coses són igual de ne-

«El que s'espera de l'Església és el que tothom busca a les xarxes socials: comunicació, trobada, amistat, compartir... en el fons, un lloc per a la comunió»

cessàries. L'Església pot tenir els seus propis mitjans (com té els seus propis col·legis o hospitals). I l'objectiu és el mateix: fer present en la societat un model de ser persona, que és el que més humanitza i que encarna el mateix Crist. És la feina que feu a Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*, que crec que no ha de desaparèixer. A més és molt necessari que els cristians (tots, no només els periodistes) siguin cristians en la seva feina diària, en la societat actual, com a periodistes, com a polítics, com a empresaris, com a pares de família, com a treballadors... Tots tenim la responsabilitat de fer present Crist enmig del món.

Als mitjans de comunicació catòlics se'ls critica que sovint s'identifiquen amb una opció política molt concreta. No s'haurien de marcar més les distàncies per ser realment uns mitjans que puguin arribar a qualsevol persona independentment de la seva orientació política?

Sense pensar en cap mitjà concret ni en cap àmbit d'educació, és veritat que

hi ha moltes opcions polítiques legítimes, encara que no siguin les nostres, i, en la mesura en què reflecteixen la societat, poden tenir presència als mitjans de comunicació. Ara bé, queda clar que el lloc del debat polític no són els mitjans, sinó els parlaments. Els mitjans han de fer arribar als que governen les inquietuds dels ciutadans i no a la inversa. En realitat l'Església, i per tant els seus mitjans, no té un problema polític sinó que té un repte cultural, no té un model d'Estat, sinó que proposa un model de societat.

Com ser present en el món de les noves tecnologies? Què s'espera de l'Església en aquest camp?

Certament les tecnologies ja no són noves: internet té més de vint anys i les xarxes socials uns deu. Gairebé tots els joves, i per descomptat tots els adolescents, viuen el panorama digital com un lloc propi que no és nou, per a ells existeix «des de sempre». Aquí es relacionen,

es formen, treballen, estudien... Viuen en el continent digital i l'Església hi ha de ser present com un àmbit més per complir amb la missió que Déu li ha confiat. De la mateixa manera que és en l'acció social, en la celebració, en la contemplació, també és en el món digital. El que s'espera de l'Església és el que tothom busca a les xarxes socials: comunicació, trobada, amistat, compartir... en el fons, un lloc per a la comunió.

De quina manera es pot comunicar la Bona Notícia a una societat que no vol o creu que no necessita sentir-la?

Per comunicar cal un contingut i un llenguatge que el receptor entengui. El contingut ens ve donat, és un contingut que humanitza, que completa les aspiracions de totes les persones. Ara hem de trobar el llenguatge, les formes, les maneres adequades. En aquest sentit el model també és Jesucrist: comunicar la veritat, amb gestos, signes i paraules i amb absoluta coherència entre el que fem, el que diem i el que pensem, així nosaltres som més creïbles i el nostre missatge més comprensible.

Periodisme i sacerdoci, què tenen en comú?

La comunicació de la veritat. A més, tots dos estan orientats al servei de l'altre, a la seva plenitud, a posar l'home en relació amb la veritat. Quan no és possible la veritat, el sacerdot i el periodista desapareixen.



Punt de vista

Francesc Roig Queralt
 Director de Càritas diocesana de Tarragona

Pobresa i situació de risc

En aquests dies de festa convé rellegir amb força aquells poemes que ens han marcat la memòria i triar, per exemple, Joan Salvat-Papasseit quan ens recorda que «Res no és mesquí / ni cap hora és isarda, / ni és fosca la ventura de la nit». I si dic que això ens convé és per donar un cop de timó i esquivar la boira mediàtica que ens vol confondre en aquest temporal de despropòsits efervescent en què l'Estat espanyol, amb l'excusa de salvar el liri de l'austeritat, ho acabarà prohibint tot, fins i tot l'ajuda als pobres.

Ara li ha tocat el torn a la denominada *lleï de la pobresa energètica*, sense veure que és precisament el mateix Estat espanyol qui paga les tarifes més altes de tot Europa. I és que, com deia un analista amb criteri, tenim el que ens mereixem, i entre la gran barreja de cíncics i fanàtics del poder hi ha una nova espècie mutant, que no és pas la del creient patològic, sinó la de l'aventurer oportunista. Els guanys exagerats de les companyies elèctriques no fan creïbles ni una de les solucions de maquillatge social que ens venen per fer front a la crisi de les reformes energètiques. És la insensibilitat de les cúpules empresarials del poder energètic la que indigna una societat cada vegada més empobrida per la ineficàcia estructural de trobar solucions per fer una societat més justa. El preu de les factures de la llum, amunt; la renda de les famílies, avall, i enmig de tot això una escassa preparació constructiva dels edificis. L'energia és també un bé comú i el seu accés, un dels drets universals que no pot caure sota la regulació exclusiva dels oligopolis privats que no admeten de cap manera el dret al lliure mercat. Vivim inserits en la hipertrofia administrativa de les realitats socials: indemnitzacions multimilionàries a empreses privades amb projectes com el Castor, que seran sufragades a través de les tarifes que pagarem els ciutadans. La Taula del Tercer Sector per la pobresa energètica ha calculat un global



de 50.000 famílies que, amb aquesta suspensió de la llei, quedaran afectades en factures de llum i de gas durant els propers cinc mesos d'hivern. Com tampoc no és certa l'excusa social dels qui s'autojustifiquen en el sentit que «si jo no puc pagar avui, ja ho pagarà qui vingui darrere meu». No, perquè qui realment ho acaba pagant és la solidaritat. És urgent, doncs, tirar pel dret i treballar per una llei de garanties per la unitat de mercat. Només així podrem acabar de llegir correctament el poema de Salvat-Papasseit quan diu: «I no som mai un plor / sinó un somriure fi / que es dispersa com grills de taronja.»



Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
 Degà del Capítol Catedral
 de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Indigestió

Mike George, un escriptor, ha declarat que actualment hi ha molta informació i poca reflexió: «Quan consumeixes molta informació l'ànima no pot processar-ho tot, el resultat és la confusió i estar exhaust. Clarament és el que pateixen les generacions joves: indigestió.»

Aquest pensament no és en va. Posseïm una informació molt gran, de manera que estem ennovats de moltes coses, però aprofundim —vull ser benigne— en poquetes coses. La mateixa informació és com una allau i només engendra més informació. Com una bola de neu que baixa muntanya avall.

És notable i, sovint, força cansat seguir els noticiaris i les infinites tertúlies que reporten els mitjans.

Emergeix una notícia i, immediatament, sense haver-la aprofundida, ja apareixen comentaristes. Això porta a la desinformació. Cadascú diu el que vol en aquell moment i els lectors, oients o televidents consideren que allò «va a missa». Les notícies no sempre engendren veritat. I contribuir a la desinformació és greu. Es fan néixer filies i fòbies contra les persones i els esdeveniments.

Hi ha una feina que, per ara, només la podem fer cadascun de nosaltres mateixos. Relativitzar les coses que indiquen els titulars i cercar la manera de saber submergir-se en la veritat. Una tasca que no és fàcil. D'altra banda, si fem això no direm el que diu tothom i semblarà que habitem en un altre planeta. Però la veritat és l'única font de la llibertat.

No siguem crèduls a com ens expliquen els esdeveniments. Relativitzem i busquem la manera de trobar la veritat. Per això cal no ser apassionat i no deixar-se endur pel que diu tothom. Alerta! Els mitjans d'informació emanen de fonts molt interessades. Alerta!

Els mitjans tenen grans avantatges i ens n'hem de valdre. N'hem de fer un ús honest. I no com alguns que els doten com un credo. És allò de la conversa que vaig sentir entre dos homes: «No t'ho creus? Però si ho ha dit la tele...»

A propòsit de...



P-J Ynaraja
 Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Camins que duen a Betlem (i 6)

Molts ja s'havien assabentat de la notícia. Les llevadores i els pastors també. La convivència no arribaria a ser mai com la que van gaudir a Natzaret. Molts més habitants i l'agitació pròpia del moment ho impedia. Calia continuar vivint on el disseny de Déu els havia indicat. Desconeixem les circumstàncies i els detalls dels tràmits burocràtics que devien seguir. La professió de Josep, alguna cosa així com «noi per a tot» en l'àmbit de la construcció, li va permetre continuar guanyant-se la vida i la dels seus, sense dificultats.

Passats els 40 dies de rigor, havien d'anar al temple. Eren conseqüents amb els preceptes apresos. Els diàlegs entre tots dos, evidentment, estaven relacionats amb el ritu que havien de practicar i el lloc al qual es dirigien. Van arribar a Jerusalem, es van apropar a una de les portes que flanquejaven l'esplanada. Després, tímidament, van passar l'altra, la que els introduïa en lloc sant. Absent de bullícia, els israelians que s'hi desplaçaven, ho feien amb gestos religiosos. Al cor de Maria bullien dos sentiments, la satisfacció de presentar a Déu el seu Fill, del qual els havia estat revelat que era sant i que seria anomenat Fill de l'Altíssim, i la timidesa, i no pas por, ni pànic, que l'aclaparava sempre. El misteri estava present i ells en formaven part, però tampoc l'arribaven a entendre, ni tan sols Maria. L'únic capaç de comprendre'l encara no sabia parlar. Humilitat sí, però no espant. Certa satisfacció també, malgrat que les entranyes del misteri els fossin encara desconegudes.

El pessebre d'avui conserva gran part de l'antic encant diví. La paret del pessebre és la porció amb més autenticitat arqueològica. L'estrella d'argent és un record preciós. Va ser allà o ben a prop, tant se val. Els innocents a l'esquerra, sant Josep al davant. Els Mags, a pocs metres del pessebre-bressol.

A fora de la basílica, la més antiga de la ciutat que es conserva, no hem d'oblidar l'església de la Llet. La llegenda diu que una goteta de la llet de Maria va caure sobre la roca i que aquesta es va emblanquir totalment. Cal dir que aquí mateix, durant tot el dia, una comunitat religiosa lloa Jesús Eucaristia i tothom es pot afegir a la pregària. Un silenci rigorós i una ambientació austera li ho faciliten.

Betlem no és pura arqueologia religiosa, ni radical o pietat ingènua.

Els camins de tornada són exigents. Un no ha de tornar a casa sense haver millorat la seva fe i conducta cristiana. És la pregunta clau que s'ha de fer qualsevol que hi hagi anat, enrolat en el que amb tanta facilitat anomenem pelegrinatge i que no passa de ser un viatge de turisme religiós.



Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Dues cartes rellevants

Tot té un començament. A voltes, els signes de la nova realitat són gairebé imperceptibles. En altres ocasions, l'arrencada inicial és espectacular. El 30 de novembre del 2014, tot coincidint amb el primer diumenge del cicle litúrgic de l'Advent, s'ha celebrat l'obertura de l'Any de la Vida Consagrada, precedida per una vetlla de pregària al dissabte anterior. En aquest cas, els signes han estat similars als d'una pluja fina, que amara la terra a poc a poc i la predisposa a una fecunditat futura. Pregària, comunitat, intercongregacionalitat, en un clima de comunió eclesial, han anunciat un llarg itinerari que culminarà el 2 de febrer del 2016, amb la celebració de la Jornada Mundial de la Vida Consagrada.

En el rerefons de l'Any de la Vida Consagrada hi ha un acte de memòria: 50 anys del document conciliar *Perfectae caritatis*, que va impulsar la renovació de la vida religiosa. No es tracta ara de fer balanços ni d'elaborar plans estratègics. No s'exclouen, però tampoc esdevenen el nucli que, com sempre, continua essent «el seguiment de Jesucrist a la llum de l'Evangeli». La vida, en primer lloc, com a vocació espiritual, com a fraternitat i com a missió evangelitzadora. La renovació no és un retorn al passat, sinó un viatge cap a l'origen, cap a les arrels. L'escenari no és la nostàlgia ni l'enyor, sinó la fe i l'esperança, que culminen en l'amor. Avui, com en el passat, fa falta coratge, però sobretot les virtuts teològiques que s'evidencien en el compromís per les persones. La Unió de Religiosos de Catalunya, que aplega els ordes, congregacions i instituts arrelats a les ciutats i pobles de la terra catalana, és el marc intercongregacional per compartir les dimensions comunes i específiques que

La vida consagrada, essencialment consistent, a voltes té aspecte d'una bombolla de sabó

ens agermanen, sempre en comunió eclesial. Dos fets han coincidit en l'obertura de l'Any de la Vida Consagrada: la carta apostòlica del papa Francesc a tots els consagrats i la carta dels bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya als religiosos. Dos autèntics regals que expresen dues dimensions irrenunciables de la vida religiosa: el compromís amb l'Església universal i amb l'Església particular. La tensió entre aquestes dues dimensions no sempre és fàcil de viure. Abraçar-se al món no implica pèrdua d'interès per les realitats immediates, com tampoc l'entorn lliga de tal manera que impedeix l'afany missioner d'anar fins als extrems de la terra. La vida consagrada, essencialment consistent, a voltes té aspecte d'una bombolla de sabó. Quan se la vol posseir, esclata. Aquest és el sentit profètic. Moure's a impuls de l'Esperit amb llibertat i anunciar la Bona Notícia des de la fragilitat i la vulnerabilitat. Una actualització d'aquella paraula: «Les seves ferides ens han guarit.» Per això, com l'Església, la vida consagrada està en un hospital de campanya. Cal recordar, però, que la vida consagrada, de l'espiritualitat i missió de la qual participen tants laics, sorgeix en el si de les comunitats cristianes. Per això aquesta celebració correspon a tota l'Església. Cap cristià no se'n pot desentendre.

Zoom

Eduard Brufau



El desembre passat un grup de terroristes talibans van assassinar 150 persones en una escola de Peshawar, al Pakistan. La majoria de les víctimes eren nens. La massacre, una de les pitjors que s'ha comès mai contra població infantil, ha estat durament condemnada per la comunitat internacional, també pel Vaticà.



Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Carta als que no ho entenen...

Estimats amics que una o moltes vegades heu dit, parlant dels lladres de carrer, que s'haurien de podrir a la presó, Us vull dedicar unes paraules dient-vos, en primer lloc, que us comprenc també a vosaltres. Potser jo també ho hauria dit cada vegada que m'han robat si no els hagués conegut de ben a prop.

Però ara, escolteu-me i veureu que tinc raó, no tant per acceptar el seu comportament que està fora de la llei i, fins i tot de la moral, sinó per no

Molts dels que són jutjats com a delinqüents no sempre són «culpables»

ser severa en el meu judici interior davant dels seus delictes que sovint no es corresponen amb les seves culpes. Quan últimament els sento dir, davant de tanta corrupció de la qual s'assabenten pels mitjans de comunicació, que ells són a la presó perquè han robat poc, i que si

haguessin robat milions encara estarien fora... no tinc més remei que, en el fons, donar-los la raó. He dit que no sempre els que són jutjats com a delinqüents són «culpables». La seva autèntica culpa ha estat ser marginats des del seu naixement, i haver crescut i estar formats en la universitat del carrer. Per això, en començar un nou any, us vull comunicar l'alegria que hom té quan un d'aquests nois comença a veure una llum i a pensar en una altra vida quan gaudeixi de la llibertat que durant un munt d'anys li ha estat negada. És dilluns al matí. M'acompanya un sol meravellós quan surto de la presó amb un noi que gaudeix del seu primer permís després de set anys de veure només els mòduls, les reixes, la cel·la i els patis... En el seu currículum de delictes el robatori més gran ha estat de 800 euros. Però han estat molts que han anat sumant causes quan la seva vida d'abandonament havia trobat al·licient en les drogues que acostumen a anar de bracet de la delinqüència. Amb ajuda, durant aquests anys, ha fet un procés i avui no és el mateix que quan va entrar-hi fa set anys. Quan vaig començar a acompanyar-lo, setmana rere setmana, no sabia què era la paraula *esperança*, ni l'espera... perquè ningú no l'esperava fora dels murs i les reixes.

Caminar pels carrers amb ell ha estat per a mi una experiència meravellosa. Gaudia de la vista, contemplant embadalit coses que gairebé tenia oblidades, sentia les olors, la flaire de les pastisseries, els clàxons dels cotxes, les rialles dels nens en sortir de l'escola... Tot de coses que veiem i sentim cada dia i a les quals no donem importància.

Com que no té ningú al món que l'espera, al pis d'acollida on l'he portat s'ha sentit com en família. Però el seu goig ha estat ple quan ha vist davant seu un pastís amb les espelmes dels seus anys: els que complia aquell dia sortós de la seva estrenada llibertat. «Mai ningú no havia celebrat amb mi el meu aniversari», ha dit amb llàgrimes als ulls.



**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

Membre de la Societat Espanyola de Medicina Marítima

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros



Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Des del monestir

Eternes pelegrines

Pau i bé! El temps de Nadal es caracteritza per la contemplació íntima del misteri del Déu encarnat. Essent aquest, un espai de temps llarg, sense presses, podríem contemplar amb serenor les situacions que ens planteja la vida diàriament. Fixem la mirada en la fragilitat i l'extrema dependència del Nadó Fill de Déu encarnat, i amb aquesta imatge al cor girem els ulls vers l'interior de la nostra consagració religiosa. Fem-ho des de l'experiència personal i fraterna per assumir esperançadament que la vida consagrada de demà serà distinta de la d'ara, però serà! Sabem que aquest Infant que hem contemplat, en el temps, serà un home que ha vingut en aquest món nostre per portar a terme la missió

que el Pare li ha confiat i que la nostra assumptió de vida consagrada té l'obligació de completar assumint els nous valors que la societat del segle XXI aporta a la nostra fe. Aquests valors poden, i de fet ho fan, enfortir la nostra fidelitat diària en la missió concreta de cada una de les nostres famílies religioses. En aquest temps del Nadal de Nostre Senyor vull compartir amb vosaltres la necessitat de deixar al Senyor que porti la vida consagrada allí on ha de ser present; encara que potser no seria el lloc que cadascuna i cadascú de nosaltres hauríem escollit. De ben segur que sant Josep tampoc no hauria escollit una establia perquè el seu Fill hi nasqués.

La sal de la terra

Servir estimant dóna felicitat

Tots busquem ser feliços. La recerca de la felicitat és el que ens separa a les persones. La nostra part egoista ens inclina al clàssic «*Ande yo caliente y riase la gente*». És a dir, busquem primer el nostre bé i després, si ens queden forces i ganes, ja farem quelcom pels altres. Però l'experiència ens ensenya que és una manera de viure enganyosa, ja que si bé dóna moments de felicitat i plaer, aquests tard o d'hora s'esvaeixen —sigui per fracassos o objectius no coberts o per malaltia pròpia o d'éssers estimats. Aleshores s'entra en un estat de desconcert, de patiment, de sense sentit, que porta a la infe-

licitat. Per això «no s'ha de matar tot el que és gras», aprofitarse de les possibilitats que tens en un moment donat per «omplir el meu sac i el dels meus» (egoisme de tribu), sinó que vivint la vida amb sentit, oberta a servir els altres, especialment els qui més ho necessiten, tant a la feina com en el temps d'esbarjo, dedicant recursos materials i temps a activitats de voluntariat, posant un granet de sorra a la millora de la societat, a la justícia social global (no sols a casa meua o al meu país), la satisfacció interna que s'obté justifi-

ca amb escriure l'esforç esmerçat i dóna felicitat duradora. (Jesús ja diu que, de pobres, en tindreu sempre entre vosaltres.) Desitjo als lectors que, posant-nos al dia en la vivència de les nostres creences, netejant el que tenen de mal interpretat, llegint i aplicant la Joia de l'Evangeli del papa Francesc, ara que acabem de passar Nadal celebrant la vinguda de Jesús de manera humil gràcies a la generositat de Maria i aixopluc de Josep, i entrem en un nou any, aquest sigui el màxim de feliç i no ens deixem portar pel neguit de les incerteses i canvis que constantment està tenint la nostra societat.

Mirada al món

Anant cap a Betlem

Hem celebrat el Nadal. Tots pensem en Betlem, en l'establia, en l'estrella, els mags i els pastors. Molts hem fet el pessebre. I tot ens fa centrar la mirada vers l'Infant de Betlem, nascut de Maria, que és el Fill de Déu, vingut al nostre món de tant que ens ha estimat. I per això el Nadal és la festa exultant de la fe, de l'alegria cristiana i de la germanor, de cants i de nades, de poesia i d'esperança. Imaginem que anem a Betlem com a pelegrins. Partim de Jerusalem. Entre les dues ciutats hi ha uns 10 km de distància, de nord-sud. Aquest camí que un dia feren Maria i Josep, anant de Natzaret fins a Betlem, el feren igualment els mags, després de la visita al rei Herodes, i s'encaminaren a Betlem on, apareguda novament l'estrella, pogueren trobar «l'Infant amb la seva mare» i l'adoraren. Aquest camí l'han fet després innumbrables pelegrins i creients, vinguts d'arreu del món. Al segle V, època de l'imperi bizantí quan Palestina era cristiana, es va construir a la vora esquerra

del camí una gran església i un monestir per commemorar el pas de la Sagrada Família: per recordar el seu descans, un breu repòs, especialment per a Maria, en el llarg camí que duraria no menys de vuit dies. Aquest monestir amb la seva església van ser fundats per una matrona molt rica de Jerusalem, de nom Ikèlia. Així, els pelegrins que anaven a Betlem podien recordar el passatge de la Sagrada Família, descansar una mica, pregar i, tot seguit, reprendre el camí cap a Betlem. Aquesta església i monestir tenien el nom de Kàtisma que, en grec, vol dir *repòs*. No fa gaires anys que, en ocasió d'un eixamplament de la carretera de Jerusalem a Betlem, se'n van descobrir les ruïnes, realment impressionants per la seva grandesa i perfecció. Sobretot ressalta una gran església octagonal, amb uns mosaics molt bonics, peces de columnes, capitells, marbres. Al bell mig d'aquest octàgon hi ha encara una gran pedra natural: la pedra sobre la qual,

segons la tradició, van descansar Maria i Josep. La pietat cristiana va voler conservar i venerar aquesta pedra i podem imaginar fàcilment com els pelegrins s'hi devien asseure també uns instants. Detall de la tradició, natural, senzill, ple de sensibilitat, imaginant en el cor de Maria l'espera del naixement de Jesús. No sé si tots els pelegrins que van a Betlem s'adonen d'aquest monument del Kàtisma o si els guies l'esmenten. Però una visita al lloc és captivadora. El Nadal és ple de detalls que, entre la història, la fe, la tradició i un xic de fantasia, ha sabut teixir una de les pàgines més meravelloses de la narrativa cristiana. En aquest monestir va servir de diaca el jove Teodosi, que tenia una veu estupenda i la gent hi acudia per sentir-lo. Després esdevingué un gran abat, cap dels monestirs del desert de Judà. Va ser en aquesta bella església octagonal on, per primer cop, es van utilitzar les candeles en la festa de la Presentació del Senyor, el 2 de febrer, dita per això Candelera.

**Gna. Clara
Fernández, osc**
Clarissa de Vilobí d'Onyar



Joan Viñas
Membre numerari de la Reial
Acadèmia de Medicina
de Catalunya



Joan Maria Vernet
Salesià des de
Jerusalem



Reflexió sobre l'esclavitud

Dies enrere va ser el Dia de l'Esclavatge, concepte que continua molt vigent al nostre segle XXI. Malauradament hi ha una gran majoria de gent que es troba sota el domini de minories. S'és esclau quan es depèn d'alguna cosa o d'algú. Són esclaus sotmesos a explotació laboral quan no es valora amb justícia el treball que fa. Són esclaus els nens obligats a treballar impedit el seu desenvolupament intel·lectual. També és esclavatge la drogoaddicció, l'alcoholisme, la prostitució... Són molts els esclaus del consumisme incontrolat, la dependència de les xarxes socials, mòbils, tauletes, etc. Cada cop l'ésser humà és menys lliure, més mancat d'aquella llibertat que tant i tots reclamem.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Manca de cultura bíblica

Europa s'enfronta a un problema de manca de devoció religiosa, però també de manca de cultura religiosa. La manca de devoció es mesura per l'assistència a les esglésies i la manca de cultura religiosa amb estudis com el que enguany ha fet l'associació anglesa Christmas Starts With Christ («El Nadal comença per Crist»), que ha sondejat 2.000 famílies.

Aquesta entitat ha descobert que un de cada tres nens de 10 a 13 anys no sap que el Nadal marca el naixement de Crist; només un 10% d'adults pot afirmar quatre coses correctes sobre el naixement de Jesús; la meitat dels enquestats afirmen que Jesús no és rellevant en les seves celebracions nadalenques; el 12% pensa que el Pare Noël apareix a la Bíblia i el 7% pensa que l'arbre de Nadal surt a la Bíblia.

Dues actituds i un mateix problema

Vaig veure en un mateix telenotícies dues notícies. La primera, una noia espanyola de 19 anys, malalta de càncer, no es veia capaç de superar els dolors terminals de la seva malaltia i demanava que se li apliqués l'eutanàsia. La segona, als Estats Units, també una noia de 19 anys malalta de càncer, jugadora de bàsquet, demanava i aconseguia que s'avancesin les dates de la lliga de bàsquet per poder jugar uns partits abans no arribés a la fase terminal de la seva malaltia. Una, pessimista i covarda davant del dolor; l'altra, optimista, lluitant esportivament per enfrontar-s'hi. Cal que no oblidem que no som amos de la nostra vida. És un regal que ens va fer Déu i només Ell ens la pot prendre.

PILAR ROCA PORTO
Barcelona

Els resultats són, sens dubte, decebedors. Si l'enquesta s'hagués fet a Espanya, segurament el percentatge hauria estat més bo, però molt em temo que també deixaria clara la manca de sentit cristià i la ignorància bíblica.

FINA MILLÁN-HITA
Barcelona

En record de Pere Bonada i Sala

El meu pare nasqué i visqué a la població de Ripoll. Nasqué el 17 de març del 1906, fill primogènit d'una família molt catòlica de set germans i cursà els estudis de medicina a la Universitat de Barcelona, dedicant-se d'antuvi a l'especialitat de radiologia i traumatologia, i obtingué èxits professionals que el convertiren en metge de renom a tota la comarca i a la Catalunya Nord.

Mantingué una bona relació professional amb el prestigiós metge Dr. Josep Trueta i Raspall i amb el màrtir sacerdot i metge Pere Tarrés i Claret, compartint els dos moments difícils abans d'esclatar la guerra civil espanyola dels anys 1936-1939. Ensenys era proverbial la seva profunda

religiositat. Per un acte heroic, en voler intentar salvar la vida de dos companys en risc d'assassinat, foren tots tres detinguts i immolats el 20 d'octubre del 1936.

Per part de l'Església de Roma, està obert un expedient per causa de beatificació del Sr. Pere Bonada i Sala (1906-1936).

FRANCESC XAVIER BONADA
Ripoll

Condicció de la pau

El missatge del Papa per a la Jornada Mundial de la Pau del primer dia de l'any ha esdevingut un diagnòstic precís dels reptes als quals s'enfronta la humanitat. En aquesta ocasió, Francesc ha escrit un missatge amb el títol *No esclaus, sinó germans*, en el qual llança un repte profund a les noves formes d'esclavatge operants al nostre món. L'objectiu del Papa de globalitzar la fraternitat es topa amb l'obstacle dels qui «no reconeixen la humanitat que hi ha en l'altre».

DOMINGO MARTÍNEZ MADRID
Baños de Valdearados (Burgos)

El Consultori



PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Ritus del baptisme

Tinc un familiar a Mèxic que em va comentar una cosa que li havia passat recentment. Van tenir una nena i, com que hi havia perill de mort, la van batejar a l'hospital. Va administrar el baptisme una infermera. Gràcies a Déu, la nena s'ha recuperat i els pares van demanar a la parròquia que la bategessin allà. El sacerdot els va dir que no era possible, perquè ja s'havia fet el baptisme i no calia fer res més, simplement inscriure el bateig. Els pares van quedar molt estranyats de la resposta i van preguntar pel tema dels padrins. La resposta va ser que en aquest cas no era possible i que s'inscriuria el bateig sense padrins. M'agradaria saber si tot això és correcte i particularment si pot batejar una infermera.

Anem a pams. En primer lloc, la meua felicitació per haver administrat el baptisme a l'hospital. Aquesta infermera catòlica va fer molt bé. Abans era costum ensenyar els metges i personal sanitari a administrar el baptisme en aquests casos. Conect també molts pares, mares i familiars que ho han fet. Convé saber fer-ho per si arriba el cas. N'hi ha prou d'abocar tres cops una mica d'aigua sobre el cap del nen dient: «N (nom que s'imposa), jo et batejo en el nom del Pare (s'aboca aigua) i del Fill (s'aboca aigua) i de l'Esperit Sant (s'aboca aigua per tercer cop).» Qui ho ha de fer-ho amb intenció de fer el que fa l'Església. Si s'ha fet així, el baptisme és vàlid i és impossible repetir-lo. En aquest sentit, la resposta del rector és correcta.

El Baptisme només es pot rebre un cop. El que no em quadra és això que no cal fer res més excepte la inscripció. El Ritual preveu aquests casos de baptismes administrats en perill de mort i indica el que cal fer posteriorment. Es tracta de fer la recepció en l'Església i els ritus supletoris, especialment la unció amb el Sant Crisma. I és clar que cal assignar al nen almenys un padrí de baptisme. El normal és que siguin dos, un padrí i una padrina. El nen batejat té dret a tenir aquests familiars espirituals que col·laboren amb els pares en el creixement cristià del fillol. Hem de recordar que la missió dels padrins no és simplement ornamental, sinó molt important i cal escollir-los amb atenció, complint els requisits que exigeix l'Església per ser padrí de baptisme. Per tant, recomano als seus familiars de Mèxic que parlin amb el rector i estableixin un dia per fer aquesta celebració prevista pel Ritual. Jo penso que ho entendrà perfectament i el farà amb gust, com correspon a la seva missió.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor



Bicentenari del naixement de sor Maria Rafaela, fundadora de les Missioneres dels Sagrats Cors

Margarita Cerdá Arrom
M.SS.CC.

Déu, que es manifesta en la Bíblia, és el Déu que es descobreix en els esdeveniments quotidians i el reconeixem present i guiant la història. Per això, és freqüent el fet de recordar; un element fonamental en la vida del Poble de Déu, perquè no es tracta de commemorar esdeveniments i fets del passat ja conclosos, sinó que, en sentit bíblic i eclesial, és actualitzar i proclamar les obres de Déu, sempre presents en la nostra història.

En aquest marc situem l'esdeveniment del naixement de sor Maria Rafaela, fa 200 anys.

El 2 de gener del 1814, la llar del matrimoni Joan Lladó i Sebastiana Sala es va alegrar pel naixement de la seva sisena filla, al poble de Campos (Mallorca).

El primer testimoni escrit de sor Maria Rafaela es la partida de baptisme. Un document breu on consta que «el dia 3 de gener del 1814 fou batejada la filla del matrimoni Joan Lladó i Sebastiana Sala, nascuda el dia abans, dia 2, a les 8 de la nit i se li posen els noms de Sebastiana Maria Lluïsa Ignàsia».

La història només fa referència que va rebre el nom de Sebastiana com a continuació del de la mare, en ser la tercera de les filles i que per tradició li corresponia.

Si ens fixem en la Bíblia, el profeta Jeremies diu: «Abans que sortissis del seu ventre et vaig consagrar profeta destinat a les nacions» (1,5).

En aquesta línia entenem el significat del nom: *Sebastiana*, que prové de Sebastià, que vol dir «enardit», «valent». *Maria*, a més del gran amor i devoció que va tenir per Maria, va recórrer amb ella el llarg camí de la seva vida. *Lluïsa*, d'origen germànic, significa «valentia» i «victòria», però si mirem el jesuïta sant Lluís Gonçaga, expressa la seva honestedat i bondat. I el nom d'*Ignàsia* prové del fundador dels jesuïtes i autor i promotor dels *Exercicis espirituals*. Anys després, sor Maria Rafaela va dirigir nombroses tandes d'exercicis espirituals i fou acompanyant i guia espiritual de nenes, noies i dones del seu poble.

Tot i el significat de valentia i victòria que el seu nom expressa, no trobem en la seva vida esdeveniments extraordinaris; el que té d'extraordinari és la perseverança de fer bé el que és quotidià, i de



Sor Maria Rafaela va dedicar la seva vida a promoure la dona en tots els sentits, tant materialment com espiritualment



ser constant i fidel en la bondat de l'ordinari de cada dia. No pretén formar dones «piadoses» sinó dones cristianes. L'ardor d'una ferma i convincent que manifestava en les tandes d'exercicis espirituals, en les catequesis, a l'escola, a les reunions i en l'acompanyament de la dona.

Un fet insòlit

La cabellera sempre ha estat un element primordial en la bellesa femenina. Sebastiana es va tallar la seva llarga trena, de la qual tenia cura molt especialment, ja que es considerava quelcom molt preuat en la dona i les noies mallorquines d'aquella època. Aquest fet significatiu ens manifesta la seva opció per Déu, alhora que és un gest que expressa la llibertat en què volia viure. Tallar-se la trena és tallar amb tot el que sigui un impediment per a la seva entrega a Déu i a les persones, i ni per un cabell vol sentir-se lligada en aquella absurda vanitat.

I així es va anar refermant la crida a ser monja contemplativa al monestir de les carmelites de Palma de Mallorca. Diverses vegades va insistir per ingressar-hi, però les lleis del govern d'aquell temps li ho van impedir.

Retorna al seu poble, fa exercicis espirituals; és una experiència que la marca per sempre. Se li ofereix l'escola de nenes del seu poble. Ella ho accepta, ja que, si no ho fa, les nenes es queden sense mestra. Descobreix així la gran importància que té la dona i l'abandonament en què viu. Des d'ara dedicarà la seva vida a promoure la dona en tots els sentits, tant materialment com espiritualment. La dona en totes les etapes de la vida —nenes, noies i dones— i en la seva formació humana i cristiana perquè elevi el seu nivell cultural dins del poble i la societat.

Des de l'escola, a la parròquia... i tenia casa seva sempre oberta i acollidora, on les acompanyava espiritualment i practicaven exercicis espirituals.

Lentament neix una obra nova dins de l'Església, segons l'estil de Déu, senzilla i discreta. Un petit grup de dones que imiten Jesús, que fou compassiu i humil de cor. Dones fidels en els esdeveniments quotidians. I com Abraham, Sebastiana ha estat oberta i disponible. Igual que el patriarca, canvia el nom de Sebastiana pel de Rafaela, el nom de l'arcàngel que acompanya

Tobies i que vol dir «medicina de Déu», que guareix la ceguesa, no solament física sinó que omple els ulls de llum per poder contemplar l'obra de Déu a través del guiatge i l'acompanyament de camí: Rafel.

Identitat i carisma

El 17 d'abril del 1891 és el dia de la fundació de les Germanes dels Sagrats Cors. Neix una obra nova dins de l'Església. La seva fundadora, Sebastiana Lladó i Sala, és sor Maria Rafaela del Sagrat Cor de Jesús, un nom que expressa tota la seva identitat i carisma: «Contemplar, viure i anunciar l'amor del Pare, manifestat en els cors de Jesús i de Maria.»

Va morir el 8 de març del 1899. La seva vida i la seva mort cristiana és una llum que ens omple de pau i esperança.

El lema escollit és: «Nasqué per fer vida l'amor.» Quan una persona presenta unes determinades habilitats, dons o virtuts, se'n diu que va néixer per fer vida les qualitats que té. De sor Maria Rafaela diem que «nasqué per fer vida l'amor», perquè l'amor intueix situacions que necessiten un compromís ferm d'entrega, detecta necessitats i hi dona resposta.

La missió que porta a terme és fer extensiu a totes les persones que la tractaven l'amor de Déu que havia experimentat. Una missió de què encara avui participem, amarant-la del carisma que ens ha transmès: «Contemplar l'amor de Déu manifestat en el Cor de Jesús i en el Cor de Maria, experimentar-lo personalment i anunciant-lo amb el testimoni de la vida i la paraula.»

No es tracta només de ser bones persones, de tenir bons sentiments i de complir certes normes morals. Experimentar l'amor de Déu suposa viure la fe, l'esperança i la caritat que manifesta de forma visible l'amor gratuït i sense límits que, de manera real, es fa perceptible en el servei humil, l'entrega generosa i l'ajuda incondicional a qui ho necessiti. «Nasqué per fer vida l'amor.» I l'amor era el seu distintiu, com ho és de tots els seguidors de Jesús.

La seva espiritualitat i carisma es manté viva en totes les comunitats de les Germanes Missioneres dels Sagrats Cors que duen a terme la missió de «fer present l'amor de Déu i continuar en el temps l'obra evangelitzadora de Crist».

Paraula i vida

L'educació, el millor regal de Reis

La nit de Reis té un encís especial per a molts infants, també en aquests temps de crisi en què perillen aquelles necessitats fonamentals que tenen els nens, com l'alimentació suficient i l'educació. En vigílies de la festa dels Reis, penso en la feina que fan especialment aquests dies moltes institucions religioses o laiques perquè als nostres infants no els manqui la il·lusió d'una joguina, ja que els nens necessiten jugar. Tanmateix voldria insistir que la millor joguina és una bona educació. Això em fa pensar en el desig i el somni de tots els pares d'educar bé els seus fills. L'educació és la tasca més noble i, alhora, la més delicada. És certament l'art de les arts.

Em sembla que tots coincidim que la cosa més important que es pot fer pels fills és educar-los en els valors i especialment en l'amor. La perso-

na no pot ser autènticament feliç i realitzar-se plenament si no és estimada. Per això, altres anys he dit que el millor regal que els pares poden fer als seus fills és que vegin i sentin interiorment que els seus pares s'estimen i els estimen. El veritable amor dignifica la persona. Els pares i les mares cristians exerceixen amb l'educació cristiana dels fills un veritable servei a la societat i també a l'Església. Avui és fàcil que hi hagi pares i mares que no saben ben bé com educar els fills. Això posa en relleu la necessitat d'una preparació i una formació permanent per fer de pare o de mare. L'amor als fills se suposa i és el factor fonamental que parla sense paraules —però amb la força dels fets— als fills; sovint, però, cal també l'ajut del que s'ha anomenat es-

coles de pares, que fan la seva tasca amb diverses modalitats, però amb molts bons resultats.

Un altre ajut important per als pares en l'educació dels fills poden ser els avis. Benet XVI ens ho va recordar en el seu viatge a València en ocasió de la Jornada Mundial de les Famílies que s'hi va celebrar. I el papa Francesc, sempre molt preocupat per l'educació, sovint ens demana que no oblidem la veu dels avis ni la dels joves. En el seu document *La joia de l'Evangelí* escriu que «uns i altres són l'esperança dels pobles. Els ancians aporten la memòria i la saviesa de l'experiència, que convida a no repetir estúpidament els mateixos errors del passat» (EG 108).

L'educació ha de ser molt matiner, ha de començar en la més tendra infància. Per això, una bona educació és sens dubte el millor regal de Reis.

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona



Als quatre vents

Reis Mags

Amb el seu estil senzill, santa Teresa de Lisieux narra un episodi de la seva infància que té com a protagonistes ella mateixa i les seves germanes: «Un dia la Leònia, pensant que ja era massa gran per jugar a nines, va venir al nostre encontre amb una cistella plena de vestits i petits retalls per fer-ne més. Damunt de tot hi havia una nina. "Agafeu, germanes —ens va dir—, trieu, us ho dono tot a vosaltres." La Celina va allargar la mà i va agafar un grapat de cintes de colors que li agradava. Després d'un moment de reflexió, quan em va tocar, jo vaig allargar la mà i vaig dir: "Jo ho trio tot", i vaig agafar la cistella sense més cerimònia.»

La santa de Lisieux, recordant aquesta escena, la compara amb els sacrificis i contrarietats que van marcar els darrers anys de la seva vida, i diu que llavors, com abans, va dir al Senyor: «Déu meu,

ho escullo tot. No vull ser santa a mitges.»

He portat al record l'anècdota en ocasió d'una festivitat en la qual resulta tradicional l'intercanvi de regals entre les persones que s'estimen. Aquest costum neix de la primera Nit de Reis de la història, quan uns personatges simpàtics van aparèixer a Betlem per visitar el Messies i portar obsequis, en aquest cas or, encens i mirra.

Pel que sembla la llegenda els va convertir en reis; més aviat podien ser deixebles estudiosos de Zaratrasta, expectants d'algú que donaria testimoni de la veritat, un Déu desconegut, en expressió que després empraria sant Pau davant els atenesos. I com que eren experts en astronomia es van fixar en una estrella que els va marcar el camí.

No hem d'oblidar aquest fons religiós quan intercanviem regals el dia de Reis. Pensem que Déu ens ha regalat la vida i tot el que posseïm, i que nosaltres, com a cristians, volem portar també la nostra ofrena al Senyor.

De fet l'hi portem cada vegada que anem a missa, en el moment en què fem l'ofertori. A vegades materialment, i sempre espiritualment, presentem a l'altar el pa i el vi, que són fruit de la terra i del treball de l'home. Regalem al Senyor el que és seu, però ho accepta amb el seu amor inefable. I converteix aquests senzills elements de la natura en cos de Crist, que ens oferirà a la comunió.

La nostra nit de Reis és més que un bonic record d'infància. És l'experiència diària del regal que Déu ens fa i que ens fem entre nosaltres com a signe d'amor.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat



La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Mai no saps quan la vida
et deixarà de somriure.

**AQUEST NADAL,
AJUDA'NS.**

Envia un **SMS** amb
CARITASBARCELONA
al **28014**

933 013 550
www.caritasbcn.org

 /caritasbarcelona
 /caritasbcn



Per a col·laborar envia CARITASBARCELONA al 28014 i realitzaràs una donació íntegra d'1,20 € a favor de l'entitat. Servei de SMS solidari operat per Altiria TIC (www.altiria.com) i la Asociación Española de Fundraising (www.aefundraising.org); núm. d'atenció al client: 902 00 28 98; apartat de correus 36059 - 28080, Madrid. Col·laboren Movistar, Vodafone, Orange, Yoigo i Euskaltel.

DORY SONTHEIMER HA RECONSTRUÏT EL PATIMENT DE LA SEVA FAMÍLIA JUEVA A L'ALEMANYA DE HITLER

La història d'una família desada en set caixes



Dory Sontheimer, al seu pis de Barcelona.

Carme Munté

A partir de set caixes desades en un altell de la seva habitació de soltera, Dory Sontheimer (Barcelona, 1946) ha pogut descabellar el fil de la seva història familiar. A partir d'aquest moment, ha pogut entendre el perquè d'alguns silencis dels seus pares d'origen alemany i jueu però nacionalitzats espanyols i catòlics: Kurt Sontheimer i Rosl Heilbruner. Silencis que han vist la llum a través de tot el material que Dory Sontheimer ha trobat a les set caixes: fotografies, cartes, passaports i altres documents...

A partir d'aquí ha pogut conèixer la dramàtica història de la seva família que va viure amb tota cruesa l'estigmatització, la marginació, l'espoli, la diàspora i la mort, tota una degradació flagrant dels drets humans. Parla d'una situació concreta, sí, però és perfectament extrapolable a tantes famílies jueves que van viure situacions semblants.

Dory Sontheimer va descobrir la història familiar un cop la seva mare ja havia mort, l'any 2002 (el seu pare havia mort el 1984). Massa tard per preguntar-los res, però malgrat els silencis, els seus pares li tenien guardat el seu passat perquè ella el pogués reconstruir.

Fruit d'aquesta recerca biogràfica, documental i històrica, Dory Sontheimer ha escrit un llibre: *Les set caixes*, d'Angle Editorial.

Kurt i Rosl / Conrado i Rosita

Els pares de Dory Sontheimer van arribar de molt joves a Barcelona. Tot just quan Hitler havia arribat al poder d'Alemanya, les respectives famílies, veient que la situació es complicava, van decidir treure del país els seus

fills. Va ser així com Kurt i Rosl van arribar a Barcelona, on de fet es van conèixer l'any 1934, es van casar el 31 de desembre del 1936 i van establir la seva vida junts.

Des de Barcelona, van intentar ajudar en tot el que van poder les seves respectives famílies, escampades arreu del món en un bon exemple del que és la diàspora. En alguns casos ho van aconseguir, ja que els pares de Kurt es van poder salvar, mentre que en d'altres les vicissituds polítiques —l'aliança de Hitler i Franco— van ser un mur infranquejable. Així, els pares de Rosl van ser assassinats al camp d'extermini d'Auschwitz.

A partir d'aquí, i fruit de la por, Kurt i Rosl van procurar tirar endavant la seva família i el seu projecte en comú a la Barcelona i Espanya de Franco. Van convertir-se al catolicisme (van ser batejats i casats pel sacerdot Àngel Rovira a la parròquia de la Bonanova el 18 d'agost del 1939) i van passar-se a dir Conrado i Rosita. No volien que el dolor, la melangia, la tristesa o la rancúnia envaïssin la seva vida ni la dels seus fills.

I només cal escoltar la seva filla Dory per veure fins a quin punt ho van fer possible: «No puc sinó donar gràcies a Déu i als meus pares per tot el que m'han donat. Realment admiro la seva capacitat de superació. No van destruir ni cremar el passat, el van guardar, però a partir d'aquí van mirar endavant amb optimisme i alegria.»

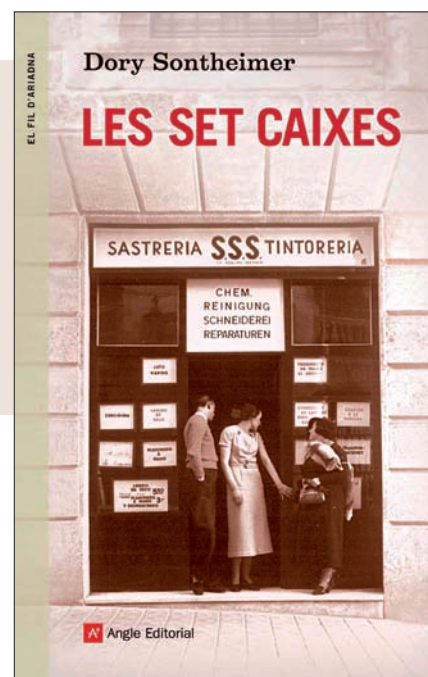
Treball a favor dels drets humans

Dory Sontheimer, que ha estat educada com a catòlica i que ha viscut sempre en aquesta ciutat que és Barcelona, a la vora del Mediterrani,

se sent d'aquí. «Aquí tinc les meves arrels», explica, «em sento catalana, catòlica, una persona d'aquí, però alhora molt plural i oberta». «Si Hitler no hagués arribat al poder, potser seria bàvara, aniria vestida de tirolesa i el dissabte aniria a la sinagoga...», afegeix amb un somriure.

Per a ella ha estat un abans i un després descobrir el seu passat familiar. «M'ha fet qüestionar moltes coses», explica, «i t'adones de fins a quin punt no som conscients que en molts països s'estan practicant genocidis i violacions flagrants dels drets humans».

Per això, Dory Sontheimer veu la necessitat d'aportar el seu granet de sorra per fer d'aquest món un lloc millor. Ara que està jubilada de la seva feina professional pot dedicar-se a treballar a favor dels drets



«Les set caixes», d'Angle Editorial.

humans. El llibre només és el punt de partida. «Estic col·laborant amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, que té una inquietud i unes ganes de poder formar i sensibilitzar els nens sobre els genocidis i el perill dels totalitarismes», expressa.

Al mateix temps, Dory Sontheimer es dedica a fer d'àvia i a restablir els fils familiars que una anomalia anomenada feixisme va separar.

AQUEST NADAL, TENIM FEINA. AJUDAR ALS QUE NO EN TENEN

En col·laboració amb **Caritas** i **FEINA AMB COR**

Baixa't aquesta aplicació de Caritas i fes el teu donatiu a partir d'1 €.

Lunet Solidari destinarà l'import de tots els donatius al projecte **FEINA AMB COR** de Caritas, per ajudar a tots aquells que no tenen feina. A més, LUNET també destinarà l'import de tots els seus regals de Nadal a aquesta entitat. Bon Nadal, Feliç Feina!

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERAL 2)

TEMPS DE NADAL

(SALTERI: SETMANA 1)

GENER

4. DIUMENGE
- Diumenge II després de Nadal, Blanc.**
Lectures: Siràcida 24,1-4.12-16/Salm 147 / Efesis 1,3-6.15-18 / Joan 1,1-18
SANTORAL: beata Àngela Foligno, rel.; Elisabet Anna Seton, rel.; Odiló, ab.; Rigobert, b.
5. DILLUNS
- Fèria, *Blanc*. Lectures: 1 Joan 3,11-21 / Salm 99 / Joan 1,43-51
SANTORAL: Carles de Sant Andreu, rel.; beat Dídac-Josep de Cadis, prev.; Emili-ana, vg.; Joan Nepomucè Newman, b.; Simeó Estilita, monjo; Telèsfor, p. i mr.
6. DIMARTS
- Epifania del Senyor (S), Blanc.** Lectu-res: Isaïes 60,1-6 / Salm 71 / Efesis 3,2-3a.5-6 / Mateu 2,1-12
SANTORAL: Macra, vg. i mr.; Melani, b.; Melcior, Gaspar i Baltasar; Nilamó.

7. DIMECRES
- Sant Ramon de Penyafort (MO), Blanc.** Lectures: 1 Joan 3,22-4,6 / Salm 2 / Mateu 4,12-17.23-25
SANTORAL: Crispí, b.; Julià de Toledo, b.; Tell, ab.; Virgínia, mr.
8. DIJOUS
- Fèria, *Blanc*. Lectures: 1 Joan 4,7-10 / Salm 71 / Marc 6,34-44
SANTORAL: Apol·linar, b.; Gúdula, vg.; Jaume Hilari Barbal, prev. i mr.; Pere Tomàs, b.; Severí, ab.
9. DIVENDRES
- Fèria, *Blanc*. Lectures: 1 Joan 4,11-18 / Salm 71 / Marc 6,45-52. O bé: *Sant Eulogi de Còrdova (ML), Vermell*.
SANTORAL: Andreu Corsini, b.; Julià i Basilissa, mr.; Marciana, vg. i mr.
10. DISSABTE
- Fèria, *Blanc*. Lectures: 1 Joan 4,19-5,4 / Salm 71 / Lluc 4,14-22a
SANTORAL: Agató, p.; beat Gregori X, p.; Pere Ursèol, monjo.

Lectures bíbliques

Diumenge II després de Nadal

Lectura primera Sir 24,1-4.12-16

La saviesa de Déu habita en el poble que ell ha escollit

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira:

La saviesa, s’elogia ella mateixa, es gloria enmig del seu poble, parla en la reunió del poble de l’Altís-sim, es gloria davant dels seus estols, s’enalteix enmig del poble, s’admira d’ella mateixa en la reunió santa, fa el seu elogi davant la multitud dels elegits i entre els beneïts es proclama beneïda, dient: «El Senyor de l’univers em donà una ordre, el qui em va crear i m’assenyala on plantarà la meua tenda em digué: “Acampa entre els fills de Jacob, fes d’Israel la teua heretat, treu nous plançons entre els meus elegits.”» M’ha creat abans del temps, des del principi, i mai més no deixaré d’existir. Li dono culte davant d’ell al temple sant. Així m’he establert a Sió, m’ha fet trobar repòs a la ciutat que ell i jo estimem, exer-ceixo el meu poder a Jerusalem. He tret brotada en un poble ple de glòria, en la possessió del Senyor, en la seva heretat; estaré per sempre en la reunió dels sants.»

Salm responsorial 147

Glorifica el Senyor, Jerusalem, Sió, canta lloances al teu Déu, que assegura les teves portes i beneeix dintre teu els teus fills.

R. *El qui és la paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle.*

Manté la pau al teu territori i et sacia amb la flor del blat. Envia ordres a la terra, i la seva paraula corre de pressa, no es detura. **R.**

Anuncia les seves paraules als fills de Jacob, als fills d’Israel els seus decrets i decisions. No ha obrat així amb cap altre poble, no els ha fet conèixer les seves decisions. **R.**

Lectura segona Ef 1,3-6.15-18

Déu ens ha destinat a ser fills seus per Jesucrist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d’Efes:

Beneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist, que ens ha beneït en Crist amb tota mena de bene-diccions espirituals dalt del cel; ens elegí en ell abans de crear el món, perquè fóssim sants, irreprensibles als seus ulls. Per amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist, segons la seva benèvola decisió, que dóna lloança a la grandesa dels favors que ens ha concedit en el seu Estimat. Per això, ara que he sentit parlar de la fe que teniu en Jesús, el Senyor, i del vostre amor per tots els fidels, jo no em canso de donar gràcies per vosaltres, i us recordo en les meves pregàries, demanant al Déu de nostre Senyor Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi els dons espirituals d’una comprensió profunda i de la seva revelació, perquè conegueu de veritat qui és ell: demanant-li també que il·lumini la mirada interior del vostre cor, perquè conegueu a quina esperança ens ha cridat, quines riqueses de glòria us té reservades, l’heretat que ell us dóna entre els sants.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista / ruscamps@yahoo.es



El projecte de Déu s’ha encarnat en un dels nostres

«En el principi», quan Jahveh creà el cel i la terra, ja «existia el Projecte que interpel·lava Déu» des del seu etern present, «i un Déu era el Projecte». Aquest Projecte s’ha anat gestant a partir del Big Bang: «El que s’ha produït en el seu si és Vida, i la Vida era la Llum dels homes: la Llum brilla en la tenebra, i la tenebra no l’ha atrapada.» Després d’aquest primer intent, no plenament reeixit, es presentà Joan, «enviat de part del Senyor», en el de-sert precisament on Israel havia passat 40 anys abans d’entrar a la terra promesa, convertida al seu torn en terra d’opressió. «No era ell la Llum, sinó que havia de donar testimoniatge de la Llum... La Llum veritable, la que il·lumina tot home», al terme d’un període d’hominització de 150.000 anys, «estava arribant al món». Ja «era en el món» entre els homes i dones que havien creuat la frontera dels neandertals, però «el món no conegué» aquest Projecte: era massa agosarat i distant. En un segon intent «el Projecte es va fer carn i acampà entre nosaltres... vingué prop dels seus», a la terra d’Israel, «i els seus no l’acolliren». Això sí, penjaren d’un patíbul, on l’havien crucificat com un revoltós, un rètol amb la causa justa de la seva condemna, escrita en hebreu, llatí i grec, perquè se n’assabentés tothom: «Aquest és el Rei dels Jueus», el Messies que havia d’alliberar el poble de la dominació dels romans. La majoria dels seus deixebles, l’abandonaren i se’n tornaren decebuts al seu passat: «Nosaltres que esperàvem que ell seria el Llibertador d’Israel» (Lc 24,21). Però Déu s’entossudí a ressuscitar el seu Projecte manifestant-lo als qui li obrien les oïdes i la ment: «Als qui el reberen, els donà la capacitat d’esdevenir fills de Déu, als qui donen l’adhesió a la seva persona: són els qui no neixen de lligams de sang, ni d’un voler de la carn, ni d’un voler d’home, sinó que han nascut de Déu.» Déu volia tenir fills i filles, i de veres que se n’està sortint.

Al·leluia 1Tm 3,16

Glòria a vós, oh Crist, proclamat a tots els pobles; glòria a vós, oh Crist, cregut en el món.

Evangeli Jn 1,1-18

El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle

Evangeli segons sant Joan:

Al principi ja existia el qui és la Paraula. La Paraula era amb Déu i la Paraula era Déu. Era, doncs, amb Déu al principi. Per ell tot ha vingut a l’existència, i res del que ha vingut a existir no hi ha vingut sense ell. Tenia en ell la Vida, i la Vida era la Llum dels homes. La Llum resplendeix en la foscor, però la foscor no ha pogut ofegar-la. [Déu envià un home que es deia Joan. Era un testimoni; vingué a donar testimoni de la Llum, perquè per ell tothom arribés a la fe. Ell mateix no era la Llum; venia només a donar-ne testimoni.] Existia el qui és la Llum veritable, la que, en venir al món, il·lumina tots els homes. Era present al món, al món que li deu l’existència, però el món no l’ha reconegut. Ha vingut a casa seva, i els seus no l’han acollit. Però a tots els qui l’han rebut, als qui creuen en el seu nom, els concedeix poder ser fills de Déu. No són nascuts per descendència de sang, ni per voler d’un pare o pel voler humà, sinó de Déu mateix. El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle, i hem contemplat la seva glòria, que li pertoca com a Fill únic del Pare ple de gràcia i de veritat. [Donant testimoni d’ell, Joan cridava: «És aquell de qui jo deia: El qui ve després de mi m’ha passat davant, perquè, abans que jo, ell ja existia.» De l’abundància de la seva plenitud tots nosaltres hem rebut gràcia sobre gràcia. Perquè la Lleï, Déu la donà per Moisès, però la gràcia i la veritat ens han vingut per Jesucrist. Déu, ningú no l’ha vist mai; Déu Fill únic, que està en el si del Pare, és qui l’ha revelat.]

L'admirable intercanvi

Dr. Rafel Serra i Abellà

Prevere de l'arxidiòcesi
de Tarragona



La celebració de les Hores de la Solemnitat del Nadal comença amb les grans paraules: «Ens ha nascut el Crist: Veniu, adorem-lo.» El Crist ho és tot per a nosaltres. El naixement de Jesús, la seva manifestació segons la carn, ens omple d'estupor i de lloança. Hauria pogut no ser i ha estat. Hauríem pogut no conèixer Déu i l'hem conegut. És l'admirable condescendència del Pare del cel que s'ha fet conèixer en Jesús i per la gràcia de l'Esperit Sant ha il·luminat els nostres ulls per creure en Ell i estimar-lo amb tot el cor.

Tots els lectors saben prou bé que la litúrgia cristiana actualitza els misteris que celebrem, ens fa contemporanis dels esdeveniments de la història de la salvació. La litúrgia celebra aquell avui que pren tots els dies i amb raó no diem: avui celebrem que fou Nadal, sinó que diem: Avui ens ha nascut un salvador. I en aquest avui entra el temps present de la nostra vida i de la vida del món i de l'Església. El Fill ens ha estat donat i nosaltres l'acollim en la fe i en la caritat. A semblança de santa Maria l'Església acull la presència del Senyor dins del seu cor. Realment el poble que caminava a les tenebres ha vist la llum, i la llum és el Crist. Nadal vol dir: ell ha vingut i ha fet clara la nit. Des d'ara Déu ja no pot retrobar la seva pròpia glòria sense la humanitat i des de Nadal Déu ha pres un nom nou. Serà per sempre: «Déu amb nosaltres» (Emmanuel). La fe de l'Església rep aquest misteri d'amor i se n' enamora. En fa lloança i passió per la justícia. Ella sap que Ell és la nostra pau i sap també que Jesús, ja que és el Fill estimat del Pare, és el més pobre entre els homes. Només amb els pobres, mai sense ells al cor, l'Església pot celebrar el Nadal del Senyor.

Des del Nadal tota persona resplendeix amb l'empremta del Déu fet home. A l'home ja no li caldrà cercar Déu vés a saber en quines categories del

pensament, només cal que miri Jesús. No cal que el cerqui fora de si mateix, el troba dins, al bell mig del cor, en la seva humanitat. Té raó el místic: «Encara que Jesús hagués nascut mil vegades a Betlem de Judà si no nasqués dins del teu cor estaries perdut per sempre.» És amb un immens amor que hem de combregar en aquest temps de Nadal i d'Epifania perquè rebre el Cos del Crist eucarístic per Nadal és deixar que l'encarnació del Fill de Déu arribi a la seva plenitud en nosaltres. Cal recordar la pregària per a la comunió de sant Basili: «Rebent els vostres dons, Senyor Jesús, jo estaré unit al vostre Cos i a la vostra Sang i vós romandreu en mi amb el Pare i l'Esperit Sant.»

Tota la litúrgia del Nadal i de l'Epifania és la gran adoració que Déu per nosaltres s'ha fet home. Per això crido l'atenció en la rúbrica sovint oblidada que preceptua en la recitació del Credo del dia de Nadal l'assemblea en dir les paraules: «I, per obra de l'Esperit Sant, s'encarnà de la Verge Maria i es féu home», i s'agenollí en una actitud de profunda adoració. És mirant l'Infant de Nadal que hem de dir amb un gran amor les paraules del Credo: «Déu nat de Déu, Llum resplendor de la Llum, Déu veritable nascut del Déu veritable.»

La litúrgia romana celebra el gran i admirable intercanvi de Déu amb la humanitat. Déu s'ha fet home perquè nosaltres participéssim de la seva naturalesa. Un dels prefacs canta: quan el vostre Fill assumeix la nostra fragilitat, la naturalesa humana rep una incomparable noblesa i nosaltres compartim la seva vida immortal. El primer acte és que el Verb ha assumit el que era nostre perquè nosaltres participéssim d'allò que és seu. El segon és que nosaltres participem de la seva naturalesa i esdevinguem per la gràcia del baptisme fills de Déu. Allò més alt s'ha fet present sobre allò més baix: l'Infant que

ha nascut a Betlem de Judà. Hi ha una verticalitat entre la Glòria de Déu (allò més alt) i el naixement de Jesús (allò més baix), entre la glòria més excelsa i la pobresa més extrema. Reina entre una i altra la més perfecta correspondència i unitat. És realment una equidistància infinita.

La *kènosi* de Déu s'ha fet present en el Naixement de Jesús, i encara anirà més enllà, arribarà a la creu i a la mort. Però la resurrecció del Senyor il·lumina el naixement del Senyor i l'omple de glòria. Amb raó els germans de l'Orient veuen en la icona de Nadal que les faixes del bressol del nen prefiguren la seva sepultura.

Tota la litúrgia del Nadal i de l'Epifania és una simfonia que convergeix en aquest admirable intercanvi. No és gens estrany que la creació s'alegri de la presència del Senyor i que en la nit de Nadal sentim aquestes paraules del salm: «El cel se n'alegra i la terra hi fa festa, bramula el mar amb tot el que s'hi mou, jubilen els camps amb tot el que hi ha, criden de goig els arbres del bosc, en veure que ve el Senyor.» L'Església celebrant el *magnum mysterium* o el *sacramentum nativitatis Domini* participa d'aquesta simfonia i ella mateixa l'interpreta. És la claredat del Senyor que resplendeix en nosaltres. És Crist dins nostre, que pren possessió del cor, perquè de la seva plenitud tots n'hem rebut gràcia i més gràcia. Si resplendeix per la gràcia dins nostre, Déu «vol lluir en nosaltres» i en certa manera es «vol lluir en nosaltres». La participació en la litúrgia del Nadal i de l'Epifania ens fa testimonis del trobament del cel i de la terra en la persona de Jesús, el Senyor. Nadal és aquesta abraçada entre Déu i l'home. Aquest és el gran misteri que celebrem. Si Nadal no és la celebració de l'encarnació i del naixement del Fill de Déu no és res. Així ho aprenem en la litúrgia. Ens ha nascut el Crist: veniu, adorem-lo.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau



Sant Carles de Sant Andreu



- ✓ Nascut a Munstergeleen, Països Baixos, el 1821
- ✓ Sacerdot passionista a Dublín, Irlanda
- ✓ Confessor i pare espiritual de pobres i malalts
- ✓ Va morir a Dublín el 1893
- ✓ Canonitzat l'any 2007 per Benet XVI

A mitjan segle XIX Irlanda, llavors sota domini britànic, va patir una plaga que va malmetre la collita de patata, l'aliment bàsic i gairebé únic de l'illa. El resultat va ser la gran fam irlandesa, que va provocar un milió de morts, una emigració massiva i un empobriment general.

En aquest context va arribar a Irlanda sant Carles de Sant Andreu, passionista holandès ordenat sacerdot l'any 1850. Després de passar uns quants anys a Anglaterra, va ser enviat al convent passionista de Dublín, que la congregació acabava de fundar. Com a home de pregària i bon confessor de seguida va connectar amb l'arrelada fe catòlica dels irlandesos. Va exercir un acompanyament espiritual modèlic sobretot amb els fidels més pobres i els malalts, que trobaven en ell el consol necessari perquè transparentava l'amor i el perdó de Déu. La seva dedicació als desvalguts li va valdre ràpidament l'estimació incondicional no només dels fidels catòlics sinó també de bona part dels protestants. Els darrers anys de la seva vida va patir diverses dolences, però sense lamentar-se'n mai, i quan va morir tota la ciutat de Dublín tenia el convenciment que havia mort un sant.

Barcelona

Càritas posa el focus d'atenció en els infants

L'any 2014 Càritas diocesana de Barcelona va atendre 174.000 persones

Carme Munté
Barcelona

Els infants són les grans víctimes innocents de la crisi econòmica i per això Càritas diocesana de Barcelona focalitza en ells bona part de les ajudes i també de la campanya de sensibilització. Una de cada 3 persones ateses són infants. El 52% de les llars ateses són famílies amb fills. És més, l'atenció a infants i adolescents ha crescut, en nombres absoluts, un 24% en relació amb el 2009.

Les necessitats dels infants són moltes, perquè no únicament esdevenen tot sovint testimoni mut del clima de tensió familiar a causa de les penúries econòmiques, sinó que a més acaben sent víctimes del fracàs escolar, de la manca d'una nutrició adient, d'un habitatge precari i de problemes psicològics i emocionals.

Per prevenir l'exclusió de família i infància, Càritas diocesana de Barcelona desplega un conjunt de 57 projectes: tres centres oberts i de dia per a infants i adolescents, dos centres de lleure, dinou espais de reforç educatiu, cinc serveis d'ajuda a la llar per a famílies, tres casals de joves, dues cases d'acollida per a mares i fills, nou centres de suport a mares i fills i deu espais de guarda d'infants.

Així mateix, Càritas Barcelona ha posat en marxa quatre centres Paidós d'Atenció Integral i Integrada a les Famílies amb fills de 0 a 6 anys. I, tal com ha explicat Mercè Darnell, cap de programes i de serveis, Càritas ha triplicat l'atenció psicològica individual a infants, adolescents i joves.

Agustí Codinach



Mercè Darnell, Salvador Busquets, cardenal Martínez Sistach i Mn. Salvador Bacardit, d'esquerra a dreta.

174.000 persones

Amb motiu del Nadal, Càritas fa un avançament de les dades corresponents al 2014. I així tenim que un total de 174.000 persones han estat ateses entre les 126 Càritas parroquials i arxiprestals, cosa que suposa un augment del 5% respecte del 2013.

El resultat és, com sempre, ambivalent, ja que, d'una banda, posa en relleu la generositat de les persones que col·laboren econòmicament amb Càritas (un 90% dels ingressos són de fonts privades) però, de l'altra, denota que alguna cosa no acaba de funcionar.

I així tenim que el dret a la feina, a

l'habitatge i a una Renda Garantida de Ciutadania queden com sempre en paper mullat quan topen contra l'actual conjuntura política i econòmica. Qui diu que estem sortint de la crisi? Segons Salvador Busquets, director de Càritas diocesana de Barcelona, «una cosa és que millorin els indicadors macroeconòmics i una altra és que les famílies ho notin». «Dir que estem sortint de la crisi quan hi ha quatre milions i mig de persones aturades o 1.900.000 famílies a l'Estat espanyol sense cap tipus d'ingrés, això és sortir de la crisi?» I alerta que d'aquí a un o dos anys el problema pel que fa a l'habitatge seran els desnonaments per impagament de lloguer.

Demanda del cardenal Martínez Sistach

La pobresa és cada vegada més crònica, extensa, intensa, profunda i autòctona. Així ho va dir el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona i president de Càritas diocesana. En la seva intervenció en la roda de premsa celebrada el dijous 18 de desembre, el cardenal Martínez Sistach va fer una crida a augmentar el parc d'habitatges de lloguer social, d'escoles bressol, i a garantir uns ingressos mínims a les famílies, així com la cobertura de beques menjador i de llibres escolars.

La Guerra de Successió amb mirada femenina

Coloma Boada
Benedictina (SAF)

La Federació Catalana de monges benedictines, a través del seu Servei d'Arxius, i en el marc dels actes de commemoració del Tricentenari del setge de 1713-1714, ha produït el documental *Lo Últim Citi*. Sant Pere de les Puel·les i Santa Clara de Barcelona a la Guerra de Successió.

El guió i la postproducció d'aquest documental, d'una durada de 57 minuts, porten un clar segell femení; en l'execució s'ha comptat amb la col·laboració i participació de diferents persones i institucions.

Lo últim citi vol ser una aproximació rigorosa al conflicte de la Guerra de Successió a través del testimoni de les monges benedictines de Sant Pere de les Puel·les i Santa Clara de Barcelona. Els dos arxius monàstics guarden la memòria dels diferents setges que se



succeïren entre 1691 i 1714; amb els monestirs situats a tocar de la muralla de llevant de la ciutat, alguns d'ells foren viscuts per les comunitats a primera línia de foc.

Aquesta producció té el valor de reunir en un mateix document els millors especialistes catalans sobre el conflicte. Historiadors com Agustí

Alcoberro, Albert Garcia Espuche, Joaquim Albareda, Francesc Xavier Hernández Cardona o Isabel Pérez contextualitzen l'avenç polític i militar de la guerra i el seu impacte social a Barcelona, i permeten situar el que visqueren i patiren les dues comunitats benedictines a través del relat de la historiadora Núria Jornet i

l'arxivera del SAF, Irene Brugués. També ajuden a aprofundir en el paper clau jugat per l'Església, sobretot en el seu ascendent sobre la població, ben exposat per Jordi Sacasas, arxiver de la parròquia de Santa Maria del Pi.

Les diverses entrevistes fan possible entendre una mica més aquest període de la nostra història, donant claus de lectura i de comprensió per tractar aquesta temàtica des d'òptiques poc aprofundides en aquest any de celebració.

Múltiples gravats de l'època, així com imatges dels espais de la Barcelona actual on se succeïren els fets il·lustren tot l'entramat de narració, documents d'arxiu, i entrevistes. Per remarcar el segell femení d'aquesta producció, i fer-ho en el barri sorgit a l'entorn del monestir de Sant Pere de les Puel·les, el documental s'estrenà a La Bonne, Centre de Cultura de dones Francesca Bonnemaison.

Per a més informació: www.federaciobenedictines.cat/

Barcelona

Un bisbe del poble

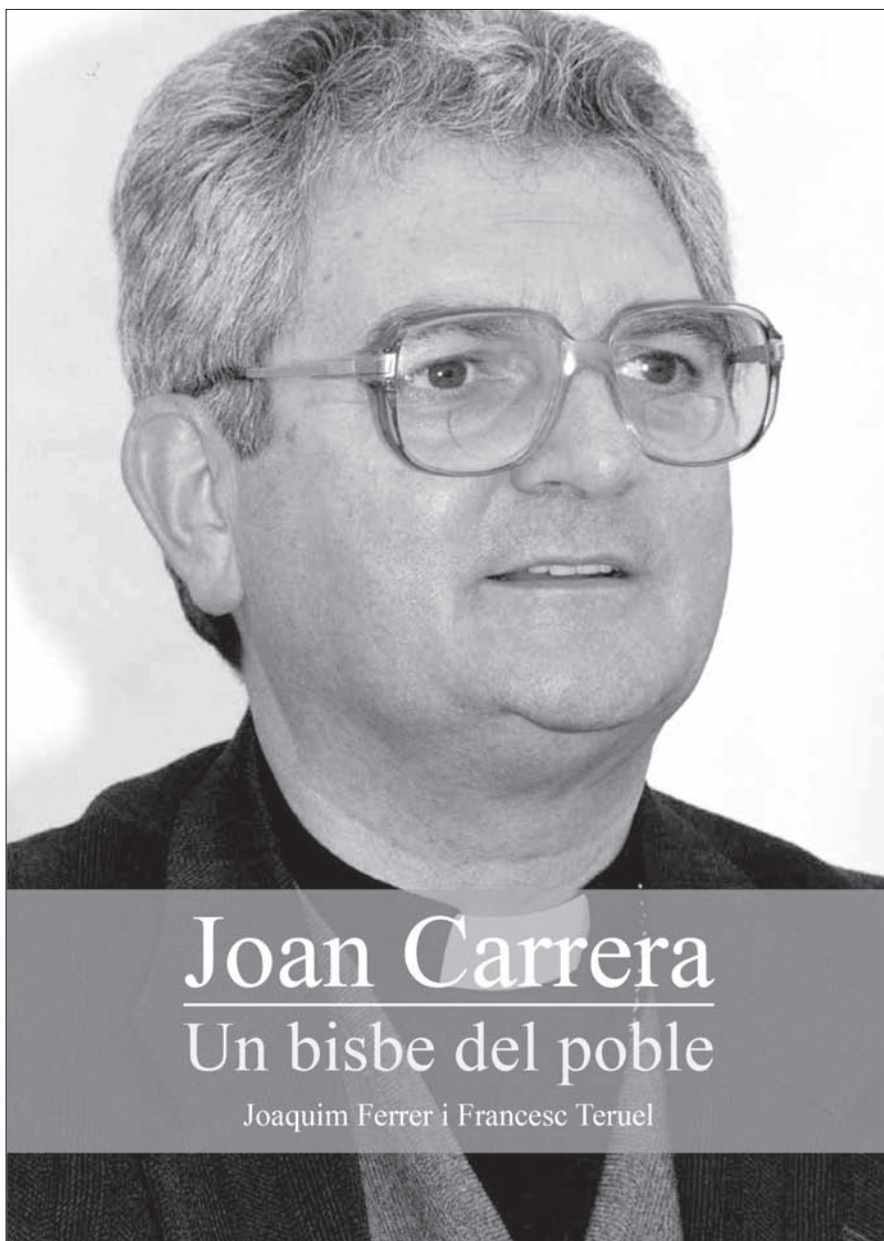
El Palau Robert de Barcelona acull un seguit d'actes en record de Mons. Joan Carrera

Carme Munté
Barcelona

Joan Carrera, bisbe auxiliar de Barcelona, va morir l'any 2008 als 78 anys d'edat. Des de llavors, el Memorial Bisbe Joan Carrera no ha deixat d'organitzar actes commemoratius en record del seu llegat. Aquest 2015 arrenca amb un nou calendari d'activitats que, en aquesta ocasió, es portaran a terme al Palau Robert de Barcelona del 8 al 18 de gener. En primer lloc cal destacar la presentació del llibre biogràfic *Joan Carrera. Un bisbe del poble* (Editorial Mediterrània), escrit per Joaquim Ferrer i Francesc Teruel. Aquesta biografia retrata amb detall la trajectòria del qui fou bisbe auxiliar de Barcelona, membre de l'Assemblea de Catalunya, impulsor de diverses institucions de defensa dels Drets Humans i de mitjans de comunicació com *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel.

«Ell mateix es definia sobretot com a home d'acció; d'una acció pastoral i social», escriu l'arquebisbe de Barcelona al pròleg, alhora que matisa: «Tanmateix, el secret de tota la seva activitat estava motivada i alimentada per la seva fe cristiana, pel seu amor a l'Església i pel seu servei sacerdotal i episcopal de bon pastor, a imitació de Jesús Bon Pastor.» El cardenal Lluís Martínez Sistach defineix el bisbe Joan com «a molt humà, molt fraternal, un home de Jesús de Natzaret; en una paraula, un cristià i un pastor profundament evangèlic».

L'acte de presentació del llibre serà el dia 8 de gener a les 19.30 h a la sala gran de les cotxeres al Palau Robert, coincidint amb la inauguració de l'exposició organitzada pel Memorial Bisbe Joan



«Joan Carrera. Un bisbe del poble», d'Editorial Mediterrània.

8 de gener a les 19.30 h
Presentació del llibre «Joan Carrera. Un bisbe del poble»

15 de gener a les 19 h
Taula rodona «Església i Catalunya: 30 anys de la carta pastoral *Arrels cristianes de Catalunya*»

Carrera, *Un Ara Mateix.... per sempre*, al mateix Palau i que restarà oberta fins al dia 18 de gener. A aquest acte, que serà presidit pel cardenal Martínez Sistach, tenen prevista la seva assistència la presidenta del Parlament de Catalunya, Núria de Gispert, el conseller de Presidència, Francesc Homs, i l'alcalde de Barcelona, Xavier Trias.

30 anys d'«Arrels cristianes de Catalunya»

Així mateix, el 15 de gener a les 19 h, amb motiu del 30è aniversari de la publicació de la carta pastoral *Arrels cristianes de Catalunya*, el Memorial Joan Carrera organitzarà una taula rodona. Hi assistiran, entre d'altres, la vicepresidenta de la Generalitat de Catalunya, Joana Ortega, i el director de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, Jaume Aymar.

Arrels cristianes de Catalunya és punt de referència indispensable sobre el tractament cristià del tema del nacionalisme i el redactor principal de l'esborrany va ser el bisbe Joan Carrera. Per a més informació i confirmar l'assistència: memorialbisbejoancarrera@gmail.com

4 preguntes a Joaquim Ferrer, coautor del llibre

1. Per què aquest llibre biogràfic?

Per contribuir a fer conèixer la personalitat, el pensament i les accions del qui fou bisbe Joan Carrera. La biografia desitgem que faciliti que sigui més conegut per part dels qui el tractaren en els diversos ambients en els quals es va moure i que l'apropi als més joves. El títol és *Joan Carrera. Un bisbe del poble*. Recordo que quan l'estàvem fent hi havíem posat com a subtítol *Un testimoni cristià de fidelitat al poble*. Un i altre expliquen que Carrera des de la fe cristiana serví sempre tothom, amb esforç i tenacitat, amb especial dedicació als més desfavorits. En aquest servei, la seva sensibilitat per contribuir a resoldre problemes socials fou sempre una constant.

2. Descobrirem cap fet poc conegut de la seva biografia?

Hi descobrirem tota la seva personalitat al llarg de la vida. Com que hem estudiat els documents que guardava al seu arxiu personal, la biografia ens assabenta d'accions que protagonitzà que molts ignoràvem, sempre en defensa d'una societat fraternal, d'una defensa de la veritat i, no cal dir-ho, com a aplicació de l'Evangeli. El seu testimoni era molt convincent perquè vivia d'acord amb el que

deia. Per exemple, quan es produí als anys seixanta la famosa manifestació de capellans a Barcelona com a protesta per l'apallissament d'un estudiant per part de la policia d'aquella època, ell no hi participà, però uns dies després adreçà una carta al president de la Conferència Episcopal Espanyola dient amb paraules serenes i coratjoses que s'havia precipitat a condemnar aquella manifestació i que calia que abans d'opinar s'informés sobre les raons que l'havien provocat...

3. En la perspectiva dels anys, la figura del bisbe Carrera s'engrandeix?

Vivim una etapa de la història de la comunitat dels cristians amb el papa Francesc que ens recorda tantes vegades el testimoni del bisbe Carrera! Efectivament, aquest testimoni amb el temps es fa encara més valuós. Hi ha tantes accions que li hem d'agrair. Per començar i el més decisiu, la seva fe, l'arrelament al nostre poble i la defensa de la veritat arreu on podia fer-ho, des de les parròquies on tingué responsabilitat, passant pel treball intel·lectual en els vint anys que dirigí l'editorial Nova Terra, fins als anys de vicari episcopal d'ambients obrers i, ja com a bisbe, el treball pastoral pel qual molts el recorden. La biografia vol contribuir

precisament que el seu testimoni ajudi a fer més missionera l'Església a Catalunya i a tots plegats. Com sigui que Joan Carrera va escriure molt i bé, els redactors d'aquesta biografia sempre hem pogut recórrer al que ell deixà escrit o va dir en conferències i prèdiques. Per a nosaltres ha estat un goig explicar la seva vida i fer-ho deixant sovint que fos ell mateix qui en fes la descripció amb les emocions de cada moment, els sentiments, els problemes, les col·laboracions. En aquesta biografia hi ha col·laborat tanta gent, testimonis de les seves accions!

4. El seu llegat permet posar una mica de llum en el moment polític i eclesiàstic actual?

Carrera defensà sempre amb sinceritat i coratge la necessitat de respectar els afanys i projectes de la comunitat nacional a la qual pertanyia: Catalunya. Aquesta convicció indestruïble de la seva fe cristiana la defensava des del desig de fraternitat entre tots els pobles. Una bona síntesi de la seva personalitat també serien aquests dos elements: conviccions i intel·ligència. El seu estil d'actuar sempre fou des del respecte, però, alhora, des de la decisió de plantejar els problemes com són, mai d'amagar-los, i de cercar la solució des del respecte mutu.

Girona

La fe de cent poetes catalans

Mn. Joan Carreres ha presentat el seu darrer llibre

Àngel Almazan



Un moment de l'acte de presentació, a la Casa de Cultura de Girona.



«La fe de cent poetes catalans», d'Editorial Claret.

Víctor Gay
Girona

Rector de la parròquia de Sant Vicenç de Tossa de Mar, doctor en Filologia, estudiós de Mn. Cinto Verdager, bibliòfil reconegut, són alguns dels trets de Mn. Joan Carreres i Péra que a l'entorn del temps de Nadal ens ofereix la llum de la fe d'aquests cent poetes del nostre país en el llibre *La fe de cent poetes catalans* (Editorial Claret).

Són poetes de tots els temps, des de Ramon Llull fins a Laia de Ahumada, per esmentar el que obre i la que tanca la relació, que no deixa de ser una tria com reconeix l'autor: «Sóc conscient que en aquesta antologia poden manca-hi noms; jo mateix en la selecció dels poetes n'he desestimat alguns, no sense recança.»

Certament alguns autors no hi poden manca donat el seu pes en la literatura catalana: Ausiàs March, el mateix Verdager, Joaquim Ruyra, Joan Maragall o Josep Maria de Sagarra. D'altres amb prou vinculació a l'essència del país i els seus territoris particulars: Joan Salvat-Papasseit, Marius Torres, Joan Teixidor... Igualment el protagonisme dels preveres poetes: Carles Cardó, Pere Tarrés o Miquel Melendres... Tot plegat una gran i bona feina per part de Mn. Joan.

Presentació per iniciativa dels Amics de la Unesco

L'acte de presentació d'aquest llibre, presidit pel bisbe de Girona, Francesc Pardo, a l'auditori Josep Viader de la Casa de Cultura de Girona, responia a una iniciativa dels Amics de la Unesco de Girona, una de les entitats més implicades en la gestió cultural de les comarques i que en un temps havia

presidit l'autor del llibre i que comptà també amb la presència del delegat de Cultura de la Generalitat a la demarcació, Antoni Baulida.

L'actual presidenta de l'entitat promotora, Dolors Reig, va agrair la feina feta per l'autor, tot i que va lamentar la limitada presència de poetesses —set sobre el centenar, i sis de les quals corresponen al segle XX i XXI. Igualment destacà que ens sorprenen

obres d'autors que no es consideren de fe manifesta, com ara Josep Palau i Fabre, Miquel de Palol (pare) o Pere Quart, però que en les seves inquietuds espirituals i morals no dubten a adreçar-se al Creador.

Mons. Pardo assenyalà tot fent un paral·lelisme amb l'evangeli de Joan que «la paraula esdevé poesia», tot remarcant la bellesa dels mots com a camí poètic per referir-se a Déu.

Digué també Mn. Joan Carreres que les obres incloses al llibre no sols ens parlen des de la ment, van més enllà, ja que ens parlen des del cor i, per aquest fet, molts dels poemes esdevenen pregària. «Tots hem pregat amb poemes», afegí, per afirmar que molts d'aquests poemes sorgits, precisament a l'entorn del l'Any de la Fe, són fruit de la pregària dels seus autors. Finalment agrai a Mn. Joan Carreres la bona feina feta.

Opinió

Jesús i el Baptista

Josep Gil i Ribas
Prevere



El centre de l'experiència interior de Jesús no l'ocupa pròpiament Déu sinó «el regne de Déu», no el contempla encerclat en el seu misteri inefable, oblidat del sofriment humà, sord al clam dels pobres, sinó compromès a fer un món més humà. Jesús no anuncia pròpiament una doctrina religiosa per tal que els seus deixebles l'aprenuin i la difonguin correctament, sinó que anuncia un esdeveniment que ha de ser acollit, si és que volem que ho transformi tot. Déu, segons Jesús, s'ha introduït en la història i vol anar introduint-s'hi per humanitzar la vida. És el millor que ens podria passar: només cal que ens comprometem en aquest projecte apassionant de Déu.

No hi ha dubte que el «regne de Déu» és el nucli central del missatge de Jesús, i el regne que Jesús anuncia i comença a implantar en aquest món no és pròpiament una religió, en el sentit tradicional del mot, i això és el que diferencia Jesús dels dirigents religiosos del temple. Jesús cura els malalts. I, en aquest context, es fa palesa la gran diferència entre Jesús i el Baptista, una diferència que no consisteix en un canvi d'escenari (ja no caldrà que la gent vagi al desert, sinó que Jesús recorre llogarets i viles promovent una vida més sana i més digna), sinó en el canvi en l'anunci i la comunica-

ció de la notícia de Déu. La missió del Baptista està pensada d'acord amb l'arribada d'un Déu jutge: denuncia els pecats del poble, crida a la conversió i purifica amb el baptisme, i així prepara Israel per a l'encontre amb el seu Déu, però les fonts que posseïm no registren «gestos de bondat». El Baptista no cura malalts, no allibera els posseïts per esperits malignes, no abraça els infants, no alleuja el sofriment. No fa gestos de bondat. No surt del seu objectiu estrictament religiós.

En canvi, Jesús anuncia un Déu Salvador i Amic de la vida i duu a terme gestos de bondat: cura els malalts alleujant llur sofriment i soledat; toca els leprosos eliminant les barreres de la seva exclusió; abraça i beneeix els infants i els posa en el centre de l'actuació dels seus deixebles; allibera els posseïts per esperits malignes. I no sols interpreta la seva actuació curadora i alliberadora com a signe de la presència del regne de Déu en el món, sinó que assenyalava la tasca que hauran de dur a terme els seus deixebles: «Quan entreu en una població i us acullen (...), cureu els malalts que hi hagi i digueu a la gent: el regne de Déu és a prop vostre» (Lc 10,8).

Tarragona

A redós de la vida de la catedral

Presentació del llibre de notes del Capítol Catedral de Tarragona (1734-1930)

Joan Boronat
Tarragona

L'any 1768 el Capítol de la Catedral de Tarragona va acordar de recollir en un llibre tots els esdeveniments importants relacionats amb la catedral. En realitat l'imponent volum *De Rebus Gestis Ecclesiae. Els llibres de notes del capítol catedral de Tarragona (1734-1930)* és el compendi de quatre llibres que va ser presentat al desembre a la sala d'actes del Centre Tarraconense El Seminari.

L'acte va ser presidit per Mons. Miquel Barbarà, degà del Capítol Catedral, i la presentació del llibre va anar a càrrec de Mn. Manel M. Fuentes, director de l'Arxiu Arxidiocesà, i dels mateixos autors, Joan Maria Quijada i Neus Sánchez Pié, amb l'assistència de Josep Maria Sans Travé, director de publicacions de la Fundació Noguera.

El volum és fruit d'un projecte antic que es remunta als anys vuitanta impulsat per Mn. Salvador Ramón i recentment per Jordi Rovira i Soriano, que arriba a la seva culminació. Tal com va subratllar Mn. Fuentes, «és un instrument de consulta dels aspectes que més interessin a redós de la vida de la catedral i complementa la història de Tarragona». Alhora va posar l'accent en el rigorós treball realitzat pels seus autors.

Mn. Manel M. Fuentes va relacionar a grans trets els escrits que configuren

Joan Boronat



Moment de la presentació del llibre.

el volum, com ara notes referides a la Santa Seu, les visites dels nuncis a la seu tarragonina, les entrades i els funerals dels seus arquebisbes, els concilis provincials, les capelles de la catedral o el mateix orgue. Les grans celebracions litúrgiques, oposicions i nomenaments

de canonges i beneficiats, els exercicis espirituals o les missions pastorals que s'emmarquen en l'època documentada. En definitiva, «un farcit de notícies diverses, per conèixer millor el nostre passat», va concloure el director de l'Arxiu.

Per la seva part, Joan Maria Quijada i Neus Sánchez van afirmar que en l'elaboració del llibre «hem après moltes coses que desconèixiem» i van desvetllar alguns dels escrits que «més ens han sorprès», amb el convenciment que aquest llibre de consulta «serà d'utilitat per poder elaborar els treballs històrics». Quijada va remarcar que seria bo «reprendre aquesta tasca de deixar constància escrita dels esdeveniments més memorables». El llibre es pot adquirir a la llibreria de l'arquebisbat i en altres llibreries de la ciutat. Mn. Fuentes va

És un instrument de consulta dels aspectes que més interessin a redós de la vida de la catedral i complementa la història de Tarragona

anunciar que en un futur proper hi ha prevista l'aparició d'alguns altres còdexs, al febrer o març vinent, com per exemple el que es prepara sobre la figura del cardenal Vidal i Barraquer, en el període comprès entre 1936 i 1943.

Barcelona

Trobada per aprofundir en sant Francesc i santa Clara

C.M. / Barcelona

La Trobada Fraterna que organitza cada any el Consell de Laics dels Caputxins de Catalunya serà el 10 de gener a Pompeia Grups (Riera de Sant Miquel 1 bis de Barcelona). Serà ocasió d'aprofundir en la figura de sant Francesc i santa Clara.

Tal com explica Anna González, membre del Consell de Laics dels Caputxins de Catalunya, es tractaran els aspectes més essencials de la seva experiència espiritual: el seguiment de Jesucrist pobre i crucificat, els germans com a lloc fonamental d'encontre amb el Crist, la Creació com a vestigi i paraula de la Trinitat, l'horitzontalitat i radical igualtat entre els germans, la pobresa com a font de joia, la germanor amb els desvalguts i els que no compten... També s'abordarà la mútua influència entre Francesc i Clara, que forgen l'originalitat del carisma franciscà.

La trobada començarà a les 10 h i comptarà amb les ponències de fra Jacint Duran, la Gna. Teresa Pujal, i els testimonis de fra Jesús Romero,

la Gna. Noemí Mora i José Montes, *of.seglar*.

A la tarda, després del dinar, hi haurà el testimoni de Mireille al-Farah, cristiana grecomelquita de Síria, de la Fundació Ajuda a l'Església Necessitada, que parlarà dels *Cristians en terres de l'islam*.

«Aquesta trobada ja fa més de 10 anys que la fem i ha ajudat molt a fer pinya i aprofundir l'esperit de fraternitat», ha explicat Anna González. L'objectiu és «aplegar totes les comunitats i grups dels Caputxins per tal de crear lligams, reflexionar sobre la nostra vocació i missió i compartir criteris pastorals, de cara a la corresponsabilitat entre frares i laics».

La millor manera de conèixer un sant és a través dels seus escrits. Per això és tan important la reedició dels escrits de sant Francesc i santa Clara en col·laboració amb l'Editorial Mediterrània (col·lecció *A la Caputxina*, número 10) amb una introducció historicoespiritual renovada a càrrec de Jacint Duran i Francesc Gamissans, i dibuixos d'Aina Pongiluppi.

El mundo de las herencias

"El dolor que produce el fallecimiento de una persona querida es inevitable, pero lo que si debemos evitar y podemos hacerlo son los conflictos hereditarios derivados de las herencias". ¿Cómo? Haciendo un testamento inteligente. Maria-Elba Rojas. Abogada.

Bufete Rojas, podemos ayudarte

Especialistas en testamentos inteligentes

Teléfonos: 93.246.60.96 // 93.265.89.22
mariaelbarojas@bufeterojas.es
www.bufeterojas.es

Siganos en:

Facebook.com/bufete.rojas.bcn

@bufeterojas

Radio Estel 106,6 FM los viernes
cada 15 días a las 11h

BUFETE ROJAS

Assaborir l'essència franciscana

Presentat el llibre «Els franciscans a Catalunya. Història, convents i frarades»

Miquel Àngel Codina
Barcelona

El dimarts 16 de desembre es va presentar al convent dels Franciscans del carrer Santaló de Barcelona el llibre *Els franciscans a Catalunya. Història, convents i frarades (1214-2014)*, escrit pel P. Agustí Boadas i publicat per Pagès Editors. A l'acte també hi va ser present Mn. Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia de Catalunya de la Universitat Ramon Llull, director de *Catalunya Cristiana* i autor d'una de les introduccions del volum.

«Feia temps que calia un llibre sobre la història dels franciscans a Catalunya. N'hi ha un dels anys cinquanta, però s'havia d'actualitzar; o, més ben dit, s'havia de fer una altra cosa. Mancava una obra que expliqués què és ser franciscà i què ha estat ser-ho al llarg de vuit-cents anys. Amb aquest propòsit he elaborat el volum», va reconèixer el franciscà Agustí Boadas, professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya-URL.

Des del 1214, ara fa vuit-cents anys, les nostres terres s'han franciscanitzat i el franciscanisme s'ha catalanitzat amb figures cabdals com Ramon Llull o Francesc Eiximenis. El llibre, de 606 pàgines i magníficament il·lustrat, és molt didàctic i va adreçat «a tot-hom que el vulgui llegir: estudiosos franciscanistes, interessats en ordes religiosos, historiadors de l'art...», va assenyalar l'autor. Unes pàgines que van encapçalades per una carta del papa Francesc, que porta data del 22 de setembre del 2014.

Cinc apartats

En un primer capítol, el P. Boadas parla del pas de sant Francesc d'Assís per Catalunya cap al 1214. Posterior-

Agustí Codinach



El P. Agustí Boadas envoltat d'exemplars del seu llibre.

Mancava una obra que expliqués què és ser franciscà i què ha estat ser-ho al llarg de vuit-cents anys

ment, fa una anàlisi de la història general dels franciscans: des de l'arribada dels primers frares fins al dia d'avui. Una tercera part esguarda «les pedres vives», que són els frares a través de breus biografies. El quart bloc ofereix informació sobre els convents. La cinquena secció és una miscel·lània on s'apleguen anècdotes «més o menys divertides», curiositats, receptes de cuina (sopa dels pobres o carn de moltó guisada), reproducció de documents (butlla de canonització de sant Antoni, el 1232, o un detall del llibre *Senorami* amb la sardana més antiga del món, cap al 1648), etc. El volum acaba amb una completa bibliografia.

Pel que fa a les fonts consultades per escriure l'obra, el P. Agustí Boadas va esmentar que, «a més de les fonts clàssiques dels segles XIV al XX, m'he entrevistat amb molts frares, he visitat diversos llocs franciscans i, com a arxiver i bibliotecari dels franciscans de Catalunya, he tingut a la meua disposició material ben nombrós». I va afegir: «Cal dir que tenim una de les millors biblioteques franciscanistes que hi ha al món. Ajudo la gent quan ha de fer algun treball de recerca; a canvi, quan enllestixen el treball, me'n faciliten una còpia per a l'arxiu.»

Fa uns dos anys, fra Josep Gendrau, ministre provincial dels franciscans de Catalunya, li va proposar fer aquest llibre per tal de «posar per escrit les coses que han passat i que hem fet els franciscans». El P. Boadas va confessar que no havia trigat gaire a redactar-lo, «atès que el primer capítol el vaig començar a escriure l'any 1991, i d'altres els tenia ja iniciats des de feia temps».

Presència nombrosa

L'autor va fer referència a les paraules d'Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya, en el pròleg, quan afirma que «segurament cap altra institució religiosa a Catalunya ha estat tan nombrosa en presència com els franciscans». El P. Boadas va constatar que «en aquests vuit-cents anys de vida, devem haver estat uns 75.000 franciscans a casa nostra».

També hi ha un escrit de fra Michael A. Perry, ministre general dels franciscans. «Els frares de Catalunya—observa— prengueren part en les primeres lluites sobre el valor de la pobresa evangèlica sorgides al si de l'orde i de l'Església, i miraren de trobar un lloc intermedi entre els espirituals radicals i el conventualisme moderat. Els frares van ser un bon exemple de seny, sentit comú, i també rauxa.»

Així mateix, fra Josep Gendrau escriu en la presentació que «generacions de frares, de monges, de laics franciscans, amics i benefactors, gent del país, del poble i al servei d'aquest poble, han mantingut encesa la flama de l'Evangel·li, que hi va encendre el pobrissó d'Assís, al seu pas per casa nostra, i que Mn. Cinto deixà ben palesa en el seu poema *Sant Francesc s'hi moria*».

Per la seva banda, Mn. Jaume Aymar comenta que «en aquest llibre preciós, hi ha un intent de mostrar com a Catalunya cada generació ha pouat en el franciscanisme per fer-lo seu». Més endavant, recorda que «sant Francesc sempre fou un pelegrí en la recerca constant de Déu i encara un fet que podia haver passat desapercebut a molts, que "Francesc era pelegrí abans que frare; esdevingué romer quan, abans de la seva conversió, viatjà a Roma"».

 **Ràdio Estel**

EL NOU ANY ha portat a Ràdio Estel el magnífic regal de l'actualització de les «completes» a càrrec de la comunitat de monjos de Solius. Uns minuts d'intensa espiritualitat que podeu escoltar cada dia a les 23.30 hores, abans del programa informatiu de Ràdio Vaticana.

- 107,5 Andorra
- 105,0 La Seu d'Urgell
- 98,4 Osona
- 91,5 Lleida
- 96,8 El Garraf
- 90,1 Tortosa
- 104,4 La Cerdanya
- 103,4 Girona
- 93,7 Catalunya Central
- 106,6 Barcelona
- 100,6 Tarragona

Reflexió sobre la innovació en el patrimoni sacre

Celebrades les Jornades Internacionals sobre Patrimoni Sacre a Barcelona

Eloi Aran Sala
Barcelona

De l'11 al 14 de desembre van tenir lloc a Barcelona les Jornades Internacionals sobre Patrimoni Sacre en el XXXVII curset organitzat per l'Agrupació d'Arquitectes per a la Defensa i la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic (AADIPA), una sectorial del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, amb el títol «Patrimoni sacre. Permanent innovació».

Cal dir que el patrimoni sacre representa més del 70% del patrimoni catalogat a Europa, ja sigui perquè manté el seu ús religiós o bé perquè l'ha tingut al llarg de la seva història, un llegat d'un volum considerable que mereix l'atenció pel seu estat de conservació, pels criteris de intervenció o per les creacions *ex novo*.

Les activitats es van iniciar el dijous 11 al matí amb les visites a les basíliques de Santa Maria del Mar i Sant Just i Pastor per donar lloc, ja a la tarda, a la lliçó inaugural de l'arquitecte suís Mario Botta, autor de la catedral d'Évery i de nombroses capelles i esglésies al sud de Suïssa i nord de Itàlia, amb el títol *Sacred architecture*. El mateix dijous al vespre es van dur a terme diverses comunicacions seleccionades.

Durant el divendres i el dissabte es va procedir a una veritable «marató» de més de vint-i-cinc ponències realitzades per especialistes, que van anar des del marc teòric a la presentació de projectes ben variats. Per exemple, des d'intervencions de consolidació del patrimoni sacre, espais religiosos efímers, noves creacions o reformes d'espais sagrats que implementaven nous usos evangèlics en el patrimoni existent, com ara la inserció d'espais per a columbaris, espais expositius o espais relacionals per als usuaris de diferents edats.

Ponents prestigiosos

Entre els ponents, van destacar la participació de Rafael Moneo, autor de L'Illa Diagonal o l'Auditori de Barcelona, que va presentar la catedral de Los Angeles i l'església de lesu de Sant Sebastià; Jordi Faulí, director d'obres de la basílica de la Sagrada Família; Xavier Guitart Tarrés i Núria Oms Ederra, autors del Pla director de la catedral de Sant Feliu de Llobregat, o Ignacio Vicens Hualde, autor de nombroses esglésies i dels espais celebratius de les Jornades Mundials de Joventut de Madrid.

El sopar-refrigeri oficial va tenir lloc el divendres al recentment reformat i innovador temple parroquial de Santa Madrona del Poble-sec, on els participants van ser rebuts per l'arquitecte de l'arquebisbat de Barcelona, Josep Maria Riera Mas. Les activitats van concloure el diumenge 14 de desembre amb una visita a la ciutat



Visita dels arquitectes al reformat temple parroquial de Santa Madrona, al Poble-sec.

de Vic, on es van visitar la reformada antiga església dels Mercedaris, el campanar de l'església de la Pietat i la catedral de Sant Pere.

Entre els temes destacats, cal esmentar la importància de la cura i el manteniment constants del patrimoni sacre, ja que, com recordava el cap de Béns Immobles del bisbat de Terrassa, Gustavo García Gabarró, «qui arregla una gotera, arregla la casa sencera»; la importància del treball d'estudis multidisciplinaris o el debat sobre la pervivència d'elements compositius en els edificis sacres, com ara el campanar o la tradicional orientació a l'est de l'absis de les esglésies.

Possiblement, aquestes jornades han estat el lloc de reflexió més important sobre arquitectura religiosa des de les *Conversaciones sobre arquitectura religiosa*, que es van dur a terme a Barcelona del 8 a l'11 d'octubre de l'any 1963, ja fa més de mig segle, on van participar els arquitectes Oriol Bohigas i Antoni Moragas, o el ja difunt liturgista Mons. Pere Tena, entre d'altres.

L'activitat de les Jornades Internacionals sobre Patrimoni Sacre tindrà continuïtat en el seminari intern del mateix nom promogut per la Fundació Joan Maragall, que preveu iniciar la seva activitat el febrer del 2015, dirigit pel director del congrés, Ricardo Gómez Val, i per Eloi Aran Sala, professor de l'ISCREB i soci del despatx T113-Taller d'Arquitectura, responsables de la nova capella de Sant Lluc al barri de Torre Baró o la reforma de l'abadia de Riudoms.

S'hi va debatre la pervivència d'elements compositius en els edificis sacres, com el campanar o la tradicional orientació a l'est de l'absis de les esglésies

La bona notícia

Sants i santes

Francesc Gamissans



En el nostre món editorial i religiós de la fe cristiana abunda una col·lecció de sants i santes molt resumit, però que exposa les principals virtuts i mèrits de cada servent de Déu. No es tracta pas de grans gestes ni de miracles continuats, ni menys encara de penitències extremes o sempre de gran saviesa. No! Més aviat són col·locats a la *Glòria* de Bernini persones que s'esforçaren a viure l'Evangeli de Jesucrist, prescindint de les qualitats físiques o culturals.

Això sembla obvi, senzill i ordinari, però no és pas així... La fe, l'esperança i la caritat són virtuts evangèliques de primer ordre i sense les quals no hi pot haver cap seguiment de Jesús.

La fe que mou muntanyes, l'esperança que la segueix i la caritat que tot ho perfecciona formen l'arc iris del cristianisme; el far lluminós de la terra, el sol i xent del cel. Les tres virtuts són l'essència de la religió catòlica: qui no creu ni estima, no serà mai canonitzat. D'aquí ve que aquestes tres virtuts sempre han estat la fàiso o característica que definia la vida dels sants, beats i servents de Déu.

Quan els pobles veneren els sants, donen culte a aquells que han estat fidels deixebles de Crist. «Si cada terra fa sa guerra, cada poble i cada ciutat tenen i honoren els seus sants.» Més d'un centenar de sants i santes que ofereix la col·lecció (en català i castellà) del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona ho expressen clarament. Compreu-la; llegiu-la!

Tot redescobrint el «Gauguin català»

Montserrat rep l'edició en bronze de dues escultures d'Emili Fontbona Ventosa

Redacció
Montserrat

El Museu de Montserrat (MDM) ha rebut la donació de dues escultures d'Emili Fontbona Ventosa (Barcelona, 1879-1938): *Dona d'Amposta* i *Mariner de Tarragona*. Aquestes obres van ser realitzades l'any 1902 originàriament en fang i representen el màxim exponent de la producció postmodernista de l'artista. Ara, arran d'un acord entre el besnebot de l'escultor, el Dr. Francesc Fontbona, i persones vinculades al món de l'art a les Terres de l'Ebre, s'ha impulsat la primera edició en bronze d'aquestes dues obres.

L'edició, que pren com a model les obres originals i peces úniques, propietat de la família, està feta en un únic, curt i limitat tiratge. Les reproduccions s'han fet en bronze, amb la patina de color marró, sobre una peanya de pedra. Els dos bustos, de dimensions no gaire grans, d'una gran estilització i puresa de trets, volgudament arcaïtzants, de perfils llargs i nets, són d'una concepció veritablement molt moderna.

La intenció del Dr. Fontbona i el grup de persones que han decidit tirar endavant l'edició en bronze de les dues escultures —la Dra. Núria Gil, historiadora de l'art i professora de la URV, i Joan Sabaté, president del Casino d'Amposta— és cedir les escultures a alguns dels principals museus de Catalunya per tal de donar a conèixer l'obra de l'escultor. Es tracta del Museu Nacional d'Art de Catalunya, el Museu Frederic Marès i el Museu d'Art Modern de Tarragona, a més del Museu de Montserrat.

Igualment, tenen previst cedir les escultures en bronze al Casino d'Amposta i al de Tarragona. I en un intent per remarcar el lligam territorial d'Emili Fontbona amb la demarcació de Tarragona, on tenia orígens familiars, els impulsors també donaran l'escultura *Mariner de Tarragona* a l'Ajuntament de Tarragona i al d'Amposta la de *Dona d'Amposta*.

MDM



Obra escassa

Emili Fontbona Ventosa va tenir una vida artística curta, de només deu anys, fins al 1906, quan una malaltia mental el va impossibilitar. Això explica que la seva obra sigui escassa. Fontbona tenia una particular sensibilitat que, si hagués tingut l'oportunitat de formar-se en un altre ambient, o d'haver pogut dur fins al final els seus assaigs, probablement ara seriem davant d'una de les figures més representatives de l'escultura del primer terç del segle XX.

Entre les referències més importants que tenim d'ell hi ha la seva relació amb Picasso, a qui va iniciar en la tècnica de l'escultura el 1902. Precisament la primera escultura de Picasso, avui exposada als museus Picasso de Barcelona i de París, va ser executada a la casa familiar d'Emili

Els dos bustos, d'una gran estilització i puresa de trets, són d'una concepció veritablement molt moderna

Fontbona al carrer de Pàdua de Sant Gervasi (Barcelona). Abans havia estudiat a l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona i va ser deixeble d'Eduard Pagès i Casamitjana i d'Eusebi Arnau,

un dels grans noms del Modernisme simbolista.

També va passar per l'Acadèmia Borrell, un dels centres de formació artística més reconeguts de la Barcelona de finals del segle XIX. Allí va néixer la seva amistat amb altres artistes de l'època, com Marià Pidelassera, Pere Ysern, Xavier Nogués o Ramon Riera, i va col·laborar en la revista satírica manuscrita *Il Tiberio*. Com molts artistes de l'època, va fer una llarga estada a París, on es va decantar cap a l'arcaisme i el primitivisme. De fet, el també artista Feliu Elies el va arribar a definir com «el Gauguin català». Pilar Vélez, al catàleg de l'exposició que el Museu Frederic Marès va dedicar a Fontbona, el qualificava d'«escultor singular entre el Modernisme i el Noucentisme» i apuntava que el seu primitivisme entronca amb el Noucentisme d'arrels mediterrànies.

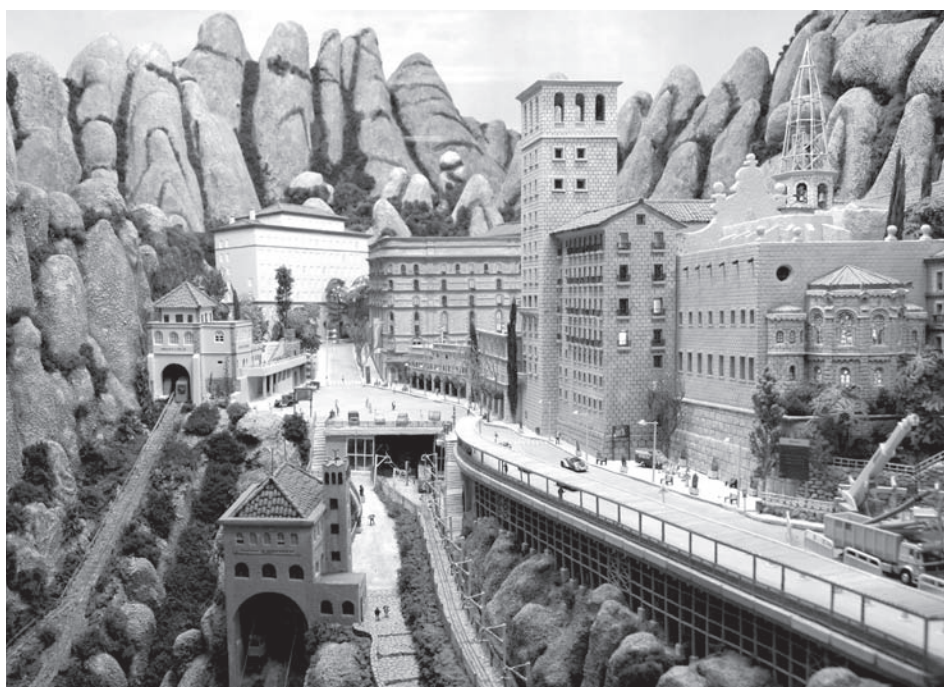
El pessebre monumental de Montserrat

Redacció / Montserrat

L'any 2004 el pessebrista mataroní Josep Trunas va crear aquest pessebre monumental, amb la col·laboració de Josep Castella, Domènec Cruz, Joan Dorda, Joana Gaja, Manel Garcia Quirós (ACS), Manel Garcia Gaja i Francesc Mestres. Després de la seva presentació a Mataró, ha estat exposat al santuari de Montserrat durant vuit anys. A l'actualitat, es troba de nou a Mataró per a la seva restauració i en espera de tornar a Montserrat per quedar exposat a la seva ubicació definitiva. Josep Trunas exposa els seus diorames al carrer de Sant Joan, 47, de Mataró.

L'horari és el següent: feiners, de 6 a 9 del vespre, i festius, d'11 a 2 del migdia i de 6 a 9 del vespre.

Els pessebristes de Mataró (www.pessebremataro.org) tenen un any més oberta la seva exposició de diorames i pessebre monumental fins al proper 11 de gener, a la seva seu del carrer de la Riera, 117, de Mataró. Obren les seves portes els dies feiners, de 2/4 de 6 a 2/9 del vespre, i els festius, d'11 a 2 del migdia i de 6 a 9 del vespre. Enguany també s'hi poden veure figures de Montserrat Carratalà, en commemoració del seu 90è aniversari, i de Salvador Masdeu, en el 150è aniversari del seu naixement (1864-2014).



Diaconia a la presó

Édison Fañanás Lanau publica el seu primer llibre «Voluntariado y prisión»

Samuel Gutiérrez
Barcelona

Els camins del Senyor són inescrutables... Ho sap molt bé Édison Fañanás (Barcelona, 1970), que des de fa quinze anys viu a Alemanya, a la diòcesi de Rottenburg-Stuttgart, on combina l'exercici de la docència en un institut amb el ministeri diaconal. Va anar-hi per fer el projecte de final de carrera en Teologia, però s'hi ha acabat quedant durant un llarg període encara vigent.

Animat pel professor Gaspar Mora, i sense saber gens d'alemany, l'any 1999 va decidir traslladar-se a Tübingen per aprofundir la seva teologia i definir el seu projecte vital. Totes dues aspiracions han estat assolides amb escreix, encara que d'una manera molt diferent de com es pensava. Quinze anys després de l'inici d'aquella aventura, el projecte de final de carrera ha esdevingut finalment tesi doctoral, publicada amb el títol *Voluntariado y prisión* (Claret) i presentada recentment a Barcelona. «No era aquesta la pretensió inicial —explica l'autor— però la providència, de vegades, ens porta sorpreses agradables.»

Canvi de paradigma

L'anada a Alemanya va suposar per a Édison Fañanás un canvi radical de paradigma. «Són bogeries que només pots fer quan ets jove —assegura—, però amb el temps ha estat una bogeria encertada. El canvi cultural i religiós, també a nivell acadèmic, em va obligar a treballar a fons els el motius pels quals vaig anar-hi, no només teològics sinó vitals.» Fins i tot el tema de l'esborrany de projecte de final de carrera va canviar: «Volia fer alguna cosa sobre temes de comunicació, però el meu director de tesi em va proposar estudiar algun tema en el qual jo ja tingués experiència i que pogués tenir una certa projecció de futur.» «Crec que va copsar molt bé les meves motivacions profundes —reconeix l'Édison—: aprofundir en la teologia sense deslligar-ho del meu projecte vital. Perquè jo volia fer una teologia molt existencial!»

Sota aquestes coordenades, aquest jove estudiant català a Alemanya, llicenciat en Ciències Eclesiàstiques i també en Química, va decidir enfocar el seu projecte cap al tema del voluntariat penitenciari des d'una ètica cristiana. Què és per a mi ser voluntari? Què em motiva? Aquestes dues preguntes van ser el punt de partida d'un estudi que enllaçava directament amb el seu compromís des de feia molts anys amb el voluntariat de presons. Tot i que era un tema que inicialment li semblava una mica banal, ha acabat realitzant una tesi originalíssima, pionera en aquest camp, que pot esdevenir un referent dins de l'àmbit de la teologia pastoral: «Entenc que és una tesi atípica, a cavall entre la



Édison Fañanás amb els seus alumnes d'institut.

sociologia i la teologia, que tracta sobre el voluntariat des del mateix voluntariat...»

L'Édison va entrar per primera vegada a la presó Model de Barcelona l'octubre del 1990. Va ser la conseqüència lògica d'una infància i joventut fonamentades en tres pilars: família, escola i Església. Aquests tres camps, amaratats tots ells de la fe cristiana, van ser el caldo de cultiu en el qual va sorgir la crida al compromís social. «L'experiència d'anar com a voluntari a la presó m'ha marcat molt —explica—. Vaig descobrir-hi sobretot dues realitats: la primera, els interns, persones

solidant el compromís que ja tenia a Barcelona amb una noia de la parròquia, la Maria, i que després es va traslladar al país teutó. El feliç matrimoni acaba d'acollir el seu cinquè fill. La idea seria tornar algun dia a Barcelona però no saben encara quan. Resten oberts als signes de Déu...

Una altra redescoberta a Alemanya ha estat el diaconat. «La imatge que tenia del diaca era la d'un capellà que no ha pogut reeixir del tot —explica—. Curiosament, a la diòcesi on vaig anar hi ha el Centre Internacional del Diaconat i aquest ministeri té una gran importància.» «Hi ha més de 200

diaques —continua dient—, dels quals un centenar treballen remuneradament en tasques pastorals i els altres cent en el món civil.» Després de preparar-se a Alemanya per al diaconat, l'Édison va ser ordenat l'any 2010 a Barcelona, diòcesi a la qual ha estat incardinat, tot i que desenvolupa actualment les tasques pastorals a Rottenburg-Stuttgart. «La pregunta de la meua vocació m'ha

acompanyat al llarg de molts anys —confessava el dia de l'ordenació—: el gran desig de formar una llar cristiana i el gran desig de servir l'Església —tots dos posats al meu cor per Déu— han fet camí fins a concloure, un cop ja casat i vivint l'estat matrimonial, en la meua ordenació com a ministre sagrat en l'ordre del diaconat.»

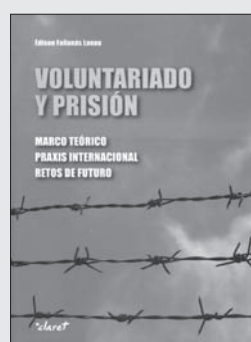
Jesús a la creu

El diaconat és ministeri de servei. Un servei que, sovint, s'ha de fer avui a les perifèries. Com el que ha desenvolupat durant molts anys l'Édison a les presons i que ara ha esdevingut tesi doctoral, a

partir del seu testimoni personal, i de l'experiència a cinc grans presons del món. «Què aporta de diferent l'ètica cristiana al voluntariat?» Aquesta era una de les preguntes que també es plantejava a l'inici del projecte. I ha trobat resposta: «Els valors de gratuïtat, l'acollida i el perdó són característics de l'ètica cristiana, així com l'obertura al transcendent: amor que passa per Déu i l'esperança radical.»

Un dels objectius del llibre és també qüestionar el voluntari, perquè la seva praxi sigui més destil·lada, es purifiqui i esdevingui més autèntica: «En el voluntari de frontera l'activisme és un risc real.» «Sovint el voluntariat cristià s'associa a Mateu 25 —continua dient Fañanás—, i la tendència perillosa és que això ens complagui. Aquest paradigma, però, es pot complementar amb la figura de Jesús a la creu, amb el bon lladre i el mal lladre. A través del nostre testimoni hem de transmetre l'esperit de Jesús. Com actua Ell davant de qui li obre i de qui li tanca les portes? Acull explícitament el bon lladre però no expulsa el mal lladre.»

L'experiència en diverses presons d'arreu del món dibuixa els trets essencials per a una bona pràctica del voluntariat d'arrel cristiana. A Colòmbia, l'accent es posa en la religiositat; a Sud-àfrica, en la reconciliació; a l'Índia, en la compassió; a Espanya, en l'acompanyament, i a Alemanya, en la resocialització. «Aquesta tesi no és un receptari. Vol desvetllar, interioritzar, reflexionar... És el meu primer llibre, i potser l'últim —diu rient l'autor—, un llibre de teologia que neix de l'experiència de posar-se de genolls davant de la persona privada de llibertat. Si hi vas amb motivacions sanes, la presó és un lloc on t'has d'agenollar cada 30 segons. Hi trobes un Déu que t'interroga... i al qual gairebé pots tocar.»



«Si hi vas amb motivacions sanes, la presó és un lloc on t'has d'agenollar cada 30 segons»

que tenen molt poc a amagar i amb les quals la comunicació és molt franca i sincera. El segon descobriment va ser la xarxa de voluntariat cristià, aplegats al voltant del SEPAP, al qual em vaig vincular. Són gent que no fa soroll però que fa coses molt boniques.»

Vocació al diaconat

Édison Fañanás va iniciar la tesi doctoral fa quinze anys i l'ha anat combinant amb diverses feines, primer al departament químic de la Mercedes, i després com a professor d'institut. A Alemanya ha pogut també definir el seu projecte vital i de família, con-

Actualitats científiques

Alerta amb el «Niño» d'enguany!

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya



Suposo que els lectors habituals d'aquesta pàgina ja sabeu de què es tracta. El fenomen anomenat el *Niño* és la formació d'un corrent marí d'aigua més calenta que s'inicia al Pacífic tropical, a conseqüència d'una acció anòmala dels vents de l'Oest d'aquest oceà, i que ressegueix les costes d'Amèrica del Sud, principalment el Equador i el Perú, quan comença l'estiu a aquestes latituds, que és quan a l'hemisferi Nord ens ve l'hivern, o sigui, cap al desembre. El nom de *Niño* sembla que el posaren pescadors peruans (ja en tenim referències al segle XIX) en honor del Nen Jesús per la coincidència amb el temps de Nadal. Aquest fenomen és irregular, però s'esdevé amb una mitjana d'uns sis anys cada vegada i enguany ja ha començat a formar-se. Que ens hi diuen els científics?

Ja sabem que sempre té importants conseqüències climàtiques i ecològiques, perquè origina pluges diluvianes a l'Est del Pacífic i elevada mortalitat marina (i fins i tot també terrestre) amb la corresponent minva de producció pesquera. Hi ha anys que més i anys que no tant, és clar, però sembla que aquest serà un any dels de més. No es pot dir amb certesa, però ens ho adverteixen els experts. El *Niño* més dramàtic dels últims anys va ser al 1983, que va arribar a alterar el clima de moltes parts del món: hivern intens al Nord que, entre altres coses, produí pluges importants a Califòrnia i nevades rècord a les muntanyes Rocalloses, mentre que a l'Índia,



Danys de les tempestes el 1998 causades pel «Niño» del 1997 a Califòrnia.

Austràlia i Àfrica s'hi esdevingueren sequeres perllongades, amb disminució de moltes espècies de plantes i animals, amb greus pèrdues per a agricultors, ramaders i pescadors.

I també va ser força devastador el *Niño* de 1997. Ara bé, quines són les previsions per al de 2014? Sembla que

els senyals que s'hi veuen són molt semblants als que precediren el de 1997 i fa que hi hagi un 80% de probabilitats que passi com aleshores. Ja ho sentirem a dir.

Em direu que a casa nostra poc ho notarem. És cert, serà poc, però serà alguna cosa. Ens ho diu el catedràtic

de Geografia Física de la universitat de Barcelona i climatòleg, Javier Martín-Vide: «El *Niño* deixa un senyal pràcticament a tot el planeta, tot i que les seves conseqüències de vegades es poden sentir setmanes o mesos després.» Si és així ja ens ho faran saber, esperem.

Gent de casa

El pare Rodés, astrònom il·lustre

Lluís Rodés i Campderà havia nascut a Santa Coloma de Farners el 1881. Va ingressar a la Companyia de Jesús el 1897 i va estudiar filosofia, però sempre tingué una inclinació natural cap als temes astronòmics i de la física de l'atmosfera.

Quan acabà els estudis eclesiàstics, sent professor del col·legi de Sarrià, fou enviat a Suècia per la Companyia —que era la titular de l'Observatori de l'Ebre—, com a representant de l'institut per a l'estudi de l'eclipsi total de sol que es va esdevenir el 21 d'agost del 1914.

Especialment dotat per a l'astronomia, li van obrir les portes els centres més importants del món, de manera que el pare Rodés va poder treballar a l'Observatori de Mount Wilson, a Califòrnia, que en aquells moments, abans de la construcció de Monte Palomar, tenia el telescopi



més potent del món. També va poder cursar astronomia a Harvard.

Amb un bon bagatge, va ser nomenat, l'any 1920, director de l'Observatori de l'Ebre, prop de Tortosa, al terme de Roquetes. En aquest mateix any va pronunciar una gran conferència al Palau de la Música Catalana, titulada *Harmonies del firmament*. Va deixar una vuitantena de treballs científics publicats, relatius als seus estudis astronòmics, i dues obres cabdals: *El firmamento* i *Los eclipses de estrellas por planetas*.

De fet, Rodés, juntament amb el pare Cirera (vg. Gent de Casa: Ricard Cirera Salse; *Catalunya Cristiana*, 1.737) va ser cofundador de l'Observatori a l'antic seminari jesuïta, però va ser Ricard Cirera qui va ostentar-ne primer la direcció.

Membre de la Unió Astronòmica

Joan Pallarès-
Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

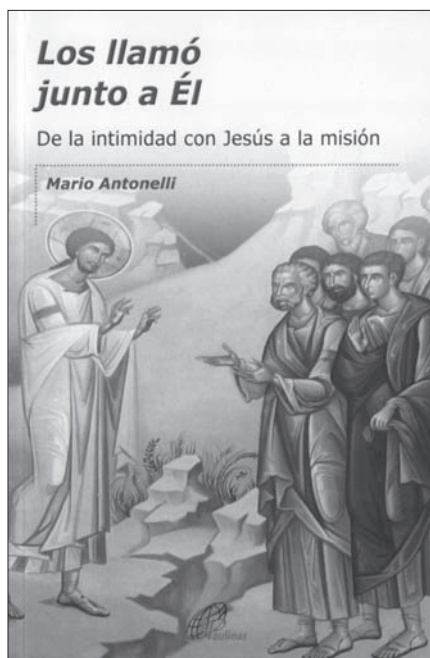


Internacional des de la seva fundació, el 1919, participà en tots els grans congressos de la seva època. L'esclat de la guerra va representar un trèngol en la seva tasca.

El 1936 hagué d'abandonar l'Observatori. En mans civils va continuar funcionant fins al 1938, en què el curs de la guerra obligà els republicans a desmuntar-lo i traslladar-lo a l'Empordà.

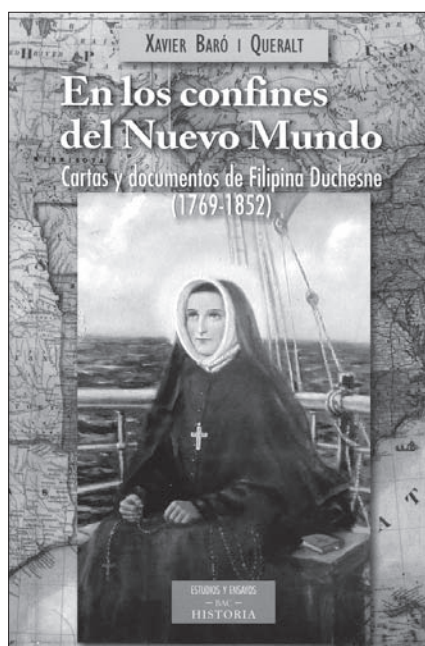
El pare Rodés s'havia refugiat a Mallorca, concretament al llogaret de Biniaraix, a la serra de Tramuntana de Mallorca, al terme de Sóller. Va morir el 1939, sent, oficialment, director de l'Observatori; el va substituir Antonio Romañà.

MARIO ANTONELLI
Los llamo junto a Él
Editorial Paulinas, 2014, 186 pàg.



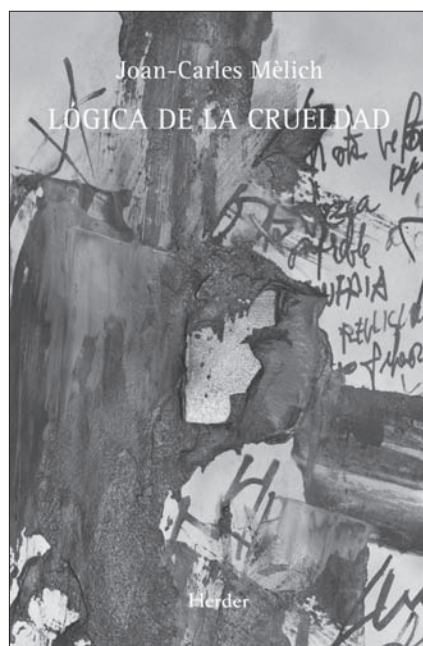
A l'evangeli de Marc hi ha un verb que apareix sis cops i que consolida la relació entre Jesús i els seus deixebles, que no significa simplement «cridar», sinó «cridar junts», «cridar de prop». Com vivim l'alegria de la missió caminant rere Jesús? Ell ens crida al seu costat per oferir-nos la tendresa del Pare, per instruir-nos i per enviar-nos a explicar la bellesa de Déu.

XAVIER BARÓ I QUERALT
En los confines del Nuevo Mundo
Biblioteca de Autores Cristianos, 2014, 142 pàg.



A principis del segle XIX es va consolidar a França la societat del Sagrat Cor de Jesús, amb una clara vocació educativa i missionera. En aquest sentit, la figura de Rosa Filipina Duchesne (1769-1852) adquireix una gran importància, perquè va consagrar la seva vida a l'evangelització en els aleshores naixents Estats Units d'Amèrica. Aquest llibre presenta vuitanta documents sobre la seva vida i la seva obra.

JOAN-CARLES MÈLICH
Lógica de la crueldad
Herder Editorial, 2014, 262 pàg.



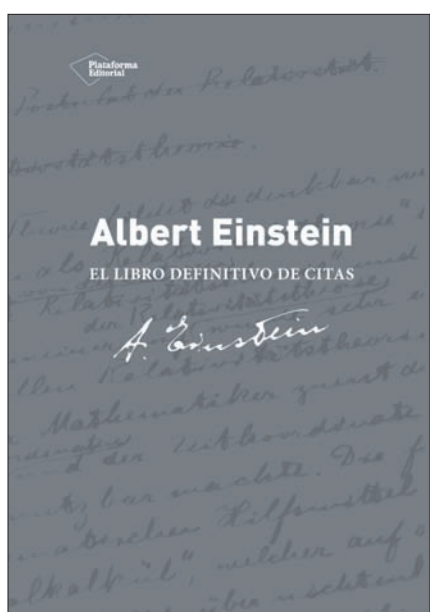
Joan-Carles Mèlich continua en aquesta obra la reflexió filosòfica sobre la condició humana que va desenvolupar prèviament a *Filosofía de la finitud* i *Ética de la compasión*, centrant-se ara en la moral. La moral és una metafísica que regeix la nostra vida quotidiana i ens diu qui som. Es tracta d'un conjunt de categories, normes i procediments basat en principis absoluts i indubtables.

EQUIPO DE «MUNDO CRISTIANO»
Álvaro del Portillo.
El libro de la beatificación
Ediciones Palabra, 2014, 144 pàg.



Aquest llibre recull, en testimonis, fotografies i reportatges, la vivència dels actes de beatificació del bisbe Àlvar del Portillo, prelat de l'Opus Dei. El lector podrà trobar-hi, a més, el missatge del papa Francesc i les homilies d'aquells dies, textos de persones que van conèixer en vida el nou beat i el relat —viscut pels protagonistes— del miracle necessari per a la beatificació.

ALICE CALAPRICE
Albert Einstein.
El libro definitivo de citas
Plataforma Editorial, 2014, 490 pàg.



Aquest volum aplega prop de 1.500 cites del cèlebre físic Albert Einstein, curiosament documentades, organitzades temàticament i acompanyades de fotografies i dibuixos. També s'inclou una cronologia de la vida de l'autor, guardonat amb el premi Nobel de Física el 1921. Es tracta del recull més complet de cites d'Einstein mai publicat; ha estat traduït a vint-i-cinc idiomes.

GIORDANO BRUNO
El sopar de cendra
Edicions de 1984, 2014, 158 pàg.



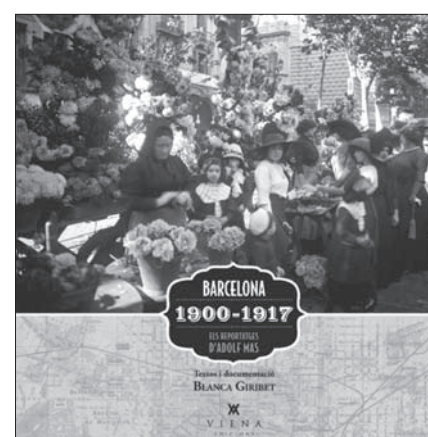
El sopar de cendra és el primer dels sis discursos filosòfics en els quals Giordano Bruno (1548-1600), pertanyent a l'orde dels dominics, va exposar les seves teories cosmogòniques i metafísiques. L'obra, amb nombrosos tocs d'ironia, té estructura de conversa per poder reflectir les discussions que el *no*là (com ell mateix s'identificava) va mantenir amb els doctors d'Oxford.

ELI HOROWITZ, MATTHEW DERBY i KEVIN MOFFETT
La historia silenciosa
Editorial Seix Barral, 2014, 536 pàg.



En els primers anys del segle XXI, metges, pares i professors s'adonen que molts nens neixen amb una malaltia estranya: el silenci. Són nens aparentment normals; l'única particularitat és que són incapaços de relacionar-se per les vies tradicionals. Llavors sorgiran milers de teories. Una novel·la plena d'imaginació que convida a reflexionar sobre el paper del llenguatge en la societat.

ADOLF MAS I BLANCA GIRIBET
Barcelona. 1900-1917
Viena Edicions, 2014, 168 pàg.



Gràcies a les magnífiques fotografies d'Adolf Mas (1860-1936), podem endinsar-nos en escenes de la vida quotidiana de la Barcelona de principis del segle XX. Són, per tant, una crònica gràfica excepcional d'una època que va contribuir al desenvolupament econòmic i sociocultural de la ciutat. Acompanyen aquestes imatges els textos de la historiadora de l'art Blanca Giribet.

Crítica literària

Blai Bonet: un místic, un heterodox, un poeta

Després d'una espera que s'ha allargat, incomprensiblement, anys i anys, ha arribat la poesia completa de Blai Bonet, gràcies a Edicions de 1984 i a la tasca ingent dels dos responsables, Nicolau Dols i Gabriel de la Santíssima Trinitat Sampol, que durant un any han posat ordre, han fet correccions, han acarat versions i han recuperat inèdits. El resultat és un imponent volum de gairebé 1.400 planes, que posa a disposició del lector català una de les trajectòries poètiques més singulars de la literatura catalana.

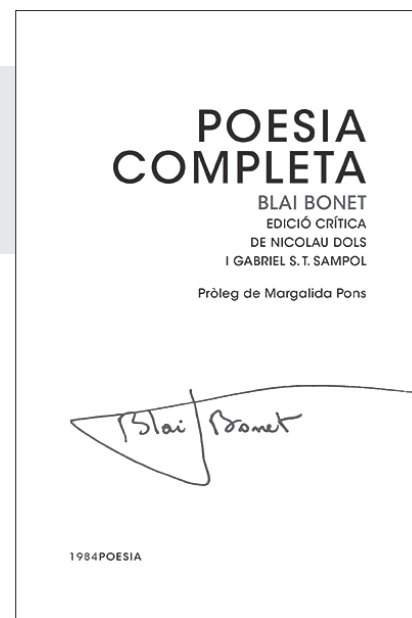
És possible que el poema més conegut i més reproduït de Blai Bonet (Santanyí, Mallorca, 1926-1997) sigui «Déu company», del seu recull de 1953 *Cant espiritual*, un poema en què un home comença adreçant-se a Déu dient «Jo som el vostre ca que bava» i que acaba comparant Déu amb un ca fidel que llepa les ferides de l'home. La recerca espiritual adquireix una rara intensitat amb aquest afany de contacte físic, animal, entre la criatura humana i el Creador. «Càntic», un altre dels grans poemes del mateix llibre, acaba amb un rotund «Mentre te cerc

BLAI BONET*Poesia completa**Edició crítica de Nicolau Dols i Gabriel S. T. Sampol**Pròleg de Margalida Pons / Edicions de 1984, 2014, 1.376 pàg.*

vaig tan segur a Tu, / que si et trobo no et trobo ja més igual.» Aquesta barreja d'abrandament místic i de rebuig de qualsevol convencionalisme o ortodòxia recorre tota la producció poètica del santanyiner. El poema «Crist de Port-Royal», d'un recull que porta el significatiu títol *L'Evangeli segons un de tants* (1967) deixa clara aquesta voluntat diguem-ne heterodoxa: «Però només en aquest carreró podràs parlar clar i ferm / als qui han convertit la meva redempció en una carrera.» Acabem aquesta ràpida caracterització de Bonet com a místic i com a heterodox amb una referència al poema «Amic sense Amat», del llibre *El jove* (1987), que presenta una original lectura de Judes com a home que arrossegava la ferida d'haver donat a Jesús, de jove, més amor del que n'havia rebut.

He fet servir la paraula *místic* a consciència. Crec que Blai Bonet és un dels pocs poetes catalans en qui podem trobar allò que és genuí del misticisme, o d'un cert misticisme: una religiositat viscuda des de consciència de la distància insalvable amb la divinitat, amb una febre no exempta de tons agònics. És de la família, des d'una posició literària molt diferent, del Verdader de *Flors de Calvari* o del Vinyoli de *Llibre d'amic*. Potser Blai Bonet és una personalitat més complexa, perquè és, al mateix temps, un poeta que fa servir profusament les referències a la contemporaneïtat més urbana i cosmopolita, un poeta d'una carnalitat esclatant (una carnalitat que es resol en un poc velat homoerotisme) i un poeta que no defuig la impugnació radical de tot allò que és ordre social establert i veritat convencional. Tot ai-

Miquel Àngel Llauger
Professor i escriptor



xò, en un llenguatge que tendeix al to exaltat i vitalista, que recorre a les associacions irracionals, i amb una expressió poètica d'espectacular exuberància lèxica i d'aspecte deixat, en algunes ocasions fins al caire del magma verborreic, però d'un estrany poder hipnòtic i on mai no deixen d'aparèixer versos enlluernadors.

Crítica cinematogràfica

Exodus: més reis que déus, un colossal amb poca inspiració

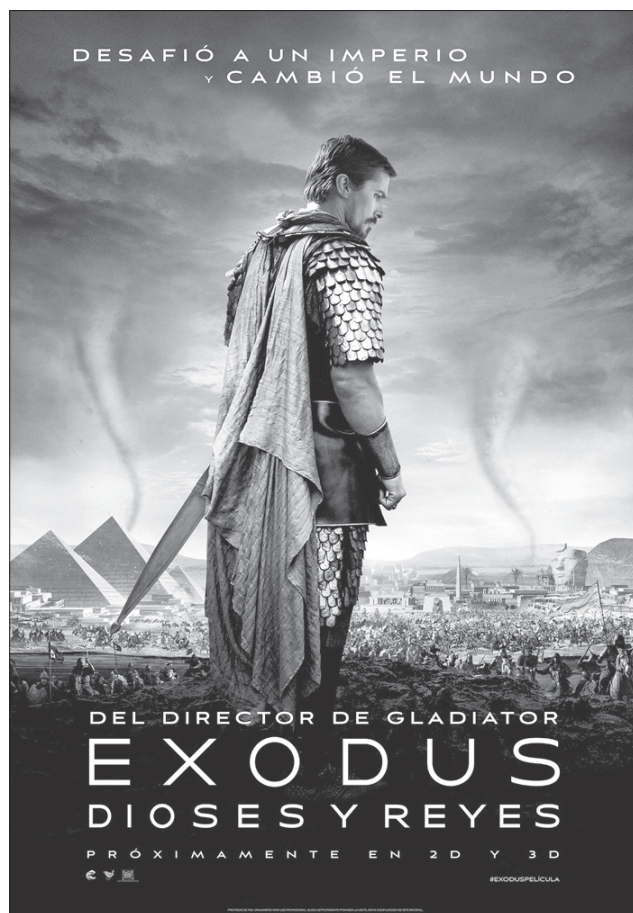
EXODUS**DIRECTOR:** Ridley Scott.**INTÈRPRETS:** Christian Bale, Joel Edgerton, Sigourney Weaver, Ben Kingsley, entre altres.**MÚSICA:** Alberto Iglesias.**GÈNERE:** Drama.

151 minuts.

Estats Units, 2014.

Exodus ens recorda que el relat bíblic és una font inesgotable per als arguments del cinema. En aquest cas posant al servei de l'espectacle audiovisual tot l'aparat tecnològic nou (3D, efectes especials especialment per a les masses i en les plagues, així com per a les reconstruccions històriques del context). L'argument se centra en la rivalitat entre Moisès i Ramsès, amb la victòria del primer que obre el camí cap a la llibertat del seu poble obeïnt el mandat de Jahvè, en aquest cas representat, amb originalitat i encert, per un nen.

El britànic Ridley Scott ja havia ressuscitat el gènere del pèplum, en l'oscaritzada *Gladiator* (2000), on un bon guió va quedar completat amb una gran realització que va comptar amb les actuacions excel·lents de Rus-



sell Crowe i Joaquin Phoenix. Entre les seves primeres pel·lícules hem de recordar *Alien* (1979), *Blade Runner* (1982) i *Thelma y Louise* (1991) que es van convertir en obres de culte. Amb tot, en les darreres pel·lícules sembla que ha perdut la inspiració. En quin grup hem d'incloure *Exodus*? Entre les pel·lícules imprescindibles o entre les exclusivament comercials?

Si alguna cosa resulta significativa a *Exodus* és una realització sensacional on en molts moments s'hi veu la mà d'un mestre de la composició, ressaltant especialment la batalla amb els hitites, les deu plagues i el miracle del pas pel mar. No obstant això, la pel·lícula es ressent d'un guió superficial pel que fa a l'estudi

de les fonts bíbliques, l'equilibri i la proporció del relat, la dramàticitat dels personatges secundaris, i l'orientació de la temàtica de fons. Es veu

que l'acumulació de guionistes, inclòs l'excel·lent Steven Zaillian —del qual hem de destacar *Despertar* (1990), *La llista de Schindler* (1993), i *Gangs of New York* (2002)— no és sinònim d'encert.

La pel·lícula se centra, durant la major part del metratge excessiu (150 minuts), en l'enfrontament entre Moisès, del millor de la pel·lícula l'actuació de Christian Bale, i Ramsès, correcte Joel Edgerton. Tots dos sota la mirada, al començament del faraó Seti, en la seva línia ressaltable John Turturro. Després, però, queda gairebé en solitari el dol d'interpretacions assenyalat, amb la companyia fugaç i limitada de Nun (Ben Kingsley), de Sèfora la dona de Moisès interpretada per Maria Valverde, de Tuya (Sigourney Weaver) i de Josuè (Aaron Paul), entre altres. Després d'una presentació interessant de la vocació de Moisès en l'episodi de l'esbarzer cremant, un desplegament sensacional de les plagues i del pas del mar, la pel·lícula acaba malament i amb presses i passa de puntetes pel Sinai i gairebé no al·ludeix a la terra promesa.

Assistim, doncs, a un bon espectacle durant dues hores i mitja però la visió comercial, que segueix els mateixos paràmetres de les velles glòries de Hollywood, sacrifica el sentit. Colossal sí, però amb poca inspiració.

Peio Sánchez

Director del Departament
de Cinema de l'arquebisbat
de Barcelona



RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

JEAN DE DIEU NDIZEYE SERÀ ORDENAT DIACA DE L'ESGLÉSIA DE VIC

«Voldria ser sacerdot de reconciliació»

Carme Munté

El 6 de gener, solemnitat de l'Epifania del Senyor, l'Església de Vic viurà l'ordenació diaconal de Jean de Dieu Ndizeye. Serà a les 17.30 a la parròquia de Sant Pere de Santpedor. Nascut a Rwanda, Jean de Dieu ha estat testimoni dels moments més difícils del seu país africà. Per això vol ser sacerdot de reconciliació.

Com viu els dies previs a l'ordenació?

Aquests dies són de pregària intensa i de gran il·lusió. Mentiria si dic que els visc amb tota normalitat. Estic cada vegada més nerviós i sento un gran respecte quan penso en el que implica l'ordenació diaconal. Amb tot, quan recordo que no estaré sol, que és Jesús qui actuarà en mi, em sento un privilegiat.

Què significa rebre el diaconat?

Rebre un do molt gran, una gràcia per servir més. Els diaques representen Jesús servidor i servir dóna sempre alegria a qui rep el servei i a qui l'ofereix. Rebre el diaconat significa sentir-me lliure per donar-me més perquè aquesta alegria no s'apagui sinó que es multipliqui en mi i en altres.

Per què ha dit sí al Senyor?

Perquè tinc confiança en Ell. En Ell hi ha seguretat, hi és tot, és Ell que ens dóna aquesta alegria que dura. El món ens enganya i ens dóna una alegria efímera, això és la trampa en la qual cauen molts joves. El món ens educa en l'individualisme, en l'egoisme i això ens dóna solucions a curt termini i ens fa perdre el sentit veritable de la vida. Ens adonem que som feliços quan compartim amor, emocions, opinions, alegries i penes, el material i l'espiritual. Compartir és entregar el que tenim als altres i això implica renunciar. Si no ho tenim clar, no podem atrevir-nos a entregar tota la nostra vida pels altres. El món necessita gent decidida a renunciar a allò que no concedeix la felicitat per anunciar la bona nova, la veritable



vida que ens ha portat Jesús.

Vol ser un sacerdot de reconciliació?

Només faltaria! Perquè l'experiència que vaig viure a Rwanda forma part de la meua història i l'home és fruit de la seva història. Sé que la guerra és dolenta, què significa tenir fam, que l'odi provoca les matances i que la recerca dels interessos personals és arrel de la injustícia. Ho sé perquè ho he viscut i n'he sigut víctima. M'ajudarà molt en el meu ministeri per predicar

que el perdó ajuda el qui perdona i el qui el rep, que el conflicte és natural però que de vegades ens fixem més en el conflicte que no pas en totes les oportunitats de superar-lo. Que el mal estat de l'altre t'afecta d'una manera o d'una altra i que la pau no és un preocupació optativa. La nostra societat i les nostres famílies ho necessiten saber. Sobre aquest tema de la reconciliació Mateu 7,12 ens ofereix un bon resum: «Feu als altres tot allò que voleu que ells us facin.»

Rauxa

El testimoni cristià

Avui l'Església difon la Bona Nova de Jesucrist valent-se més aviat del testimoni personal per després entrar en la doctrina. En un moment d'incertesa i de desconfiança general, l'honestedat i el contacte directe són aspectes més valorats que mai. L'home d'avui fuig dels principis teòrics i se sent especialment atret per l'experiència personal, viva. En viure en un món que ha estat descrit molt encertadament com a líquid i efímer, l'home busca desesperadament aferrar-se a realitats tangibles i perdurables. Els testimonis, a través de la seva paraula i la seva obra, transparenten l'acció de Déu d'una manera netament vivencial, gairebé palpable. Els testimonis de fe, però, per

ser realment missatgers de la Bona Nova, han d'evitar que la comunicació de l'experiència derivi en subjectivisme o en un sentimentalisme que s'allunya de l'essència per perdre's en l'anècdota. El testimoni ha de ser honest, i a l'hora de difondre la joia d'haver trobat Crist, no faria gens bé d'amagar els entrebancs que necessàriament es troben en totes les fases del camí de la fe. Finalment, i aquesta és potser la temptació més forta, el testimoni ha d'evitar de totes totes posar-se ell mateix al centre; no s'ha de vendre a ell mateix, ni tampoc el grup o moviment a què pertany. Els cristians som testimonis si transparentem Déu, si en lloc del jo el nostre centre és Jesucrist.

Eduard Brufau



Pensant-ho millor

Carme Borbonès
Presidenta de
Càritas Catalunya



Del «contracte social» al «contracte mercantil» (1)

Cal deixar clar que aquesta crisi no és l'única causa de la pobresa actual ni de la desigualtat creixent, aquesta crisi també és conseqüència d'un model social i econòmic que basava el seu èxit en la plena ocupació, en el creixement constant i també en el desenvolupament continuat.

Ara ha quedat demostrat que creixement econòmic no és sinònim de desenvolupament humà, i encara més, en aquests darrers temps. Algunes persones, afectades per la pèrdua del treball i la minva dels seus recursos, es veuen abocades a greus situacions de carència i de pobresa. Creixen, substancialment, les desigualtats, i la societat es dualitza.

Desigualtats que difícilment poden minorar-se perquè la situació econòmica afecta tot tipus de programes d'atenció a les persones i subvencions a entitats socials. A poc a poc, la recessió en matèria social va avançant i es produeix un enduriment en les condicions per accedir a serveis que fins ara facilitaven una certa compensació en el camp de la igualtat. Aquesta situació ve derivada d'una reducció en l'oferta de béns socials. Cada vegada més, es privatitzen determinades prestacions, és a dir, es privatitza el «viure social».

A poc a poc, el «contracte social» que significava un principi universal de solidaritat entre totes les persones està canviant de plantejament. S'afebleix la consciència de responsabilitat col·lectiva, s'ha erosionat el sentit i la capacitat de protecció social que teníem fins ara.

Una societat que assumia que amb els impostos calia garantir la prestació de serveis bàsics que permetessin atendre uns drets considerats universals, ara avança vers un canvi radical. S'està instal·lant una «secessió moral dels rics» que poden comprar serveis dels quals queden exclosos, o en veuen limitat l'accés, aquells que no tenen recursos per adquirir-los.

Aquest «contracte social», en l'actualitat, ja no és considerat com un deure col·lectiu, ara s'entén i es vol considerar com un «contracte mercantil», derivat de les capacitats individuals i lligat al propi treball. Cal un «nou pacte social» basat en una nova relació entre allò que és públic, allò que és privat i els moviments socials (voluntaris i no lucratis), que permeti prioritzar mesures, tot enfortint valors i tenint cura dels més febles.